

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Diarienummer
2014-00250

Socialfonden i Sverige

2007-2013

ÅRSRAPPORT

2013

Innehåll

1. Identifiering	3
2. Genomförandet av det operativa programmet – en överblick	4
3. Uppgifter per programområde	31
4. ESF-program: Enhetlighet och koncentration	Fel! Bokmärket är inte definierat.
5. Program som finansieras av ERUF/Sammanhållningsfonden: större projekt	54
6. Tekniskt stöd (programområde 3)	56
7. Informations- och offentlighetsåtgärder	56

Bilagor

Bilaga 1. Arbetsmarknadsdata

Bilaga 2. Ledamöter i Socialfondens övervakningskommitté

1. Identifiering

Operativt program	Mål: Regional konkurrenskraft och sysselsättning
	Stödberättigat område: Sverige
	Programperiod: 2007-2013
	Programnummer (CCI-nr): 2007SE052PO001
	Programmets namn: Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013
Årsrapport om genomförandet	Rapporteringsår 2013
	Godkänd av Övervakningskommittén 12 juni 2014

Begrepp och definitioner som används i rapporten

Omräkning till Euro	I rapporten används kursen 9,00 kronor per euro för att räkna om svenska kronor till euro.
Intecknade medel (Commitments):	Avser beslutat stöd i pågående projekt samt utbetalade medel och godkänd medfinansiering i avslutade, avbrutna och hävda projekt.
Deltagare / Arbetsställen	I de tabeller som innehåller deltagande individer eller arbetsställen redovisas om inget annat anges antal som påbörjat deltagande under året.

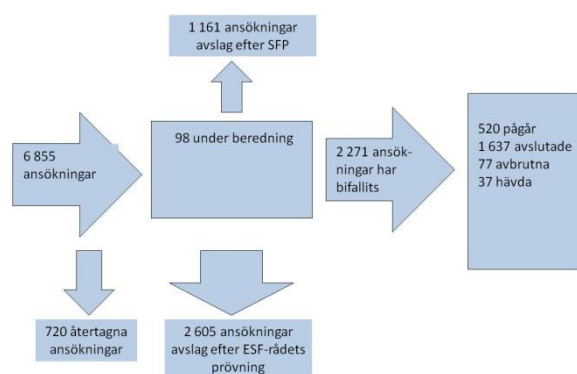
2. Genomförandet av det operativa programmet – en överblick

2.1. Resultat och analys av utvecklingen

2.1.1 Inledning

Socialfonden 2007-2013, Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013, godkändes av Europeiska kommissionen den 25 september 2007. Av figur 1 nedan framgår hur många ansökningar om stöd till projekt som inkommit och vad som hänt med ansökningarna t.o.m. december 2013. Av de 2 271 projekt som bifallits tillhör 1 276 programområde 1 och 994 programområde 2. Av de 1 637 projekt som avslutats är 900 förprojekteringar och 737 genomförandeprojekt. 488 av de avslutade genomförandeprojekten tillhörde programområde 1 och 249 programområde 2.

Figur 1. Översikt antal ansökningar, avslag, bifallna, pågående, avslutade och hävda per 131231.

Tabell 1 nedan visar in-teckningen av programmedel fördelat på programområde vid utgången av år 2013.

Tabell 1. In-tecknade programmedel och nationell medfinansiering efter programområde. Miljoner Euro.

Programområde	In-tecknade medel	In-tecknat av ramen	Utbetalat /Godkänt	Utbetalat /Godkänt av ramen
	EUR	Procent	EUR	Procent
PO 1	398,9	100,1	348,8	87,6
PO 2	1 010,5	108,7	778,1	83,7
PO 3	24,4	88,4	24,4	88,4
Totalt	1 433,9	105,4	1 151,4	85,0

De in-tecknade ESF-medlen för programområde 1 vid utgången av 2013 motsvarar 100 procent av de tillgängliga medlen. Motsvarande uppgift ett år tidigare var 102 procent. För programområde 2 uppgår de in-tecknade medlen till 109 procent och där var motsvarande siffra ett år tidigare 113 procent. In-teckningsgraden minskar successivt genom att projekt avslutas där samtliga beviljade projektmedel inte använts och ESF-rådet räknar med att den slutliga in-teckningsgraden kommer att hamna nära 100 procent.

Den sista utlysningen av programmedel under programperioden gjordes inom programområde 2 under 2013. Det fanns då möjlighet att ansöka om medel för två typer av projekt; dels förstudier som syftar till att skapa väl

underbyggda projektansökningar till det kommande socialfondsprogrammet 2014-2020 och dels projekt som helt eller i delar syftar till att implementera resultat i den reguljära verksamheten.

I dessa ansökningsomgångar provades avseende förstudierna för första gången en förenklad resultatbaserad kostnadsredovisning, så kallad klumpsummemodell. Modellen innebär att ett i förväg fastställt schablonbelopp ska täcka projektets kostnader. Om förstudiens mål nåtts utbetalas hela klumpsumman utan någon ytterligare granskning. Om förstudiens mål inte nås kommer ingenting att utbetalas.

Totalt inkom 611 ansökningar varav 155 beviljades stöd under 2013 och 98 var under beredning vid året slut. Av dessa 98 projekt fick senare ytterligare 64 projekt bifallsbeslut så att totalt 219 ansökningar beviljades från 2013 års ansökningsomgångar.

2.1.2 Uppgifter om den konkreta utvecklingen av det operativa programmet

Kvantifierade mål och indikatorer för Socialfonden i Sverige är fördelade mellan de två programområdena Kompetensförsörjning (PO1) och Ökat arbetskraftsutbud (PO2). Data finns för samtliga finansiella och fysiska indikator med undantag för de uppgifter som inte kan redovisas med hänvisning till sekretesslagen.

Som framgått av tidigare årsrapporter kommer samtliga deltagarmål att nås med undantag för målet om långtidssjukskrivna deltagare i PO 2. Under året har en känslighetsanalys genomförts för att se hur antalet långtidssjukskrivna påverkas av en utvidgning av den period som används för att mäta sjukskrivningen. Det mättillfälle som används i redovisningen är om deltagaren hade sjukpenning den 180:de dagen före de påbörjade deltagande i projektet. I de fall den 180:de dagen var en helgdag har senaste vardag före den 180:de dagen använts.

Känslighetsanalysen gjordes så att detta mättillfälle vidgades så att det omfattade hela veckan före respektive efter den 180:de dagen före projektstart. Antalet långtidssjukskrivna deltagare ökade då från 6 155 till 6 231 vilket motsvarar en ökning på 1,2 procent. Vi kan därmed konstatera att det innebär en mycket liten förändring att vidga mätintervallet och den metod som använts hittills kommer även fortsättningsvis att tillämpas.

För resultat- och effektindikatorerna inom PO 1 konstaterades 2010 att det inte var möjligt att få fram uppgifter för att redovisa indikatorerna. Svarsfrekvensen i den provundersökning som gjordes var alltför låg. ESF-rådet har sedan dess arbetat med att utveckla alternativ redovisning av resultat- och effektindikatorerna för PO 1. Vi har tyvärr tvingats konstatera att det för arbetsställedredovisningen inte finns någon möjlig källa. De statistiska uppgifter som finns redovisade för arbetsställe är endast antal anställda och ESF-rådet bedömer att utvecklingen av antalet anställda på arbetsställenivå inte är tillräcklig information för att ersätta de upplevelsebaserade indikatorerna.

På deltagarnivå däremot är förutsättningarna bättre. Till programutvärderingen genomförde Ramböll en så kallad tvillinganalys där situationen på arbetsmarknaden för PO 1-deltagarna jämfördes med en grupp med liknande egenskaper. Vidare har ESF-rådet låtit SCB ta fram uppgifter ur RAKS-databasen (Registerbaserad aktivitetsstatistik). RAKS mäter enskilda individers anknytning till arbetsmarknaden enligt en sju-gradig skala från helårsanställd till utan arbete. Med dessa uppgifter kan man således se om en individs anknytning till arbetsmarknaden ökat eller minskat över tid. Notera dock att inga orsakssamband kan fastställas med hjälp av dessa uppgifter. Redovisning av resultatet sker i avsnitt 3.2.

För programområde 2 genomfördes år 2010 och 2011 mätningar av resultat- och effektindikator som baseras på deltagarnas upplevelser. Svarsfrekvensen var i bägge för låg för att ge en tillförlitlig bild av deltagarnas upplevelser och på samma sätt som för programområde 1 har ESF-rådet valt att mäta individernas faktiska koppling till arbetsmarknaden. Temagruppen för integration i arbetslivet har dessutom genomfört två större studier där de i ena studien jämfört resultaten för PO 2-deltagarna med de som deltagit i Arbetsförmedlingens programverksamhet och i den andra genomfört en tvillinganalys. Redovisning av resultatet sker i avsnitt 3.3.

För de deltagare som varit inskrivna på Arbetsförmedlingen finns uppgifter om hur många som är i arbete 90 dagar efter avslutat deltagande samt hur många som gått till annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd 90 dagar efter avslutat deltagande. Däremot finns inte uppgifter om hur många som är i reguljär utbildning 90 dagar efter avslutat projekt. Arbetsförmedlingens uppgifter innehåller inte heller de individer som var långtidssjukskrivna innan de påbörjade projektdeltagandet. Istället görs en särskild redovisning för dessa deltagare i avsnitt 3.3.

2.1.3 Kommentarer till målen

Av tabell 2 nedan framgår en översikt av de kvantifierade målen och uppnådda resultat. För kommentarer och analys se kapitel 3. Resultaten är om inget annat anges för deltagare baserade på den deltagarredovisning som projekten gör till Statistiska Centralbyrån (SCB). Uppgifter om projekt och dess ekonomi är hämtade ur ärendehanteringssystemet EBS.

Tabell 2. Kvantifierade mål och redovisade resultat

Tabell 2.a. Kvantifierade mål och redovisade resultat för programområde 1.		Sysselsatta i kompetens- utveckling. Mål: 205 000 ¹	Sysselsatta i kompetensutveckling i likabehandling. Mål: 20 000 ²	Sysselsatta i kompetens- utveckling för att minska långtidssjukskrivningar. Mål: 15 000 ³	Andel förprojekteringar som gått vidare till genomförande. Mål: 75% ⁴
Indikatorer					
2008	Kvinnor	3 627	534	18	-
	Män	1 783	131	16	
	Uppg. Saknas	50	0	0	
	Totalt	5 460	665	34	
2009	Kvinnor	17 043	1 940	570	39 %
	Män	20 465	675	270	
	Uppg. Saknas	86	19	2	
	Totalt	37 594	2 634	842	
2010	Kvinnor	22 873	4 824	1 483	36 %
	Män	28 252	1 701	1 847	
	Uppg. Saknas	144	7	2	
	Totalt	51 269	6 532	3 332	
2011	Kvinnor	28 268	6 662	8 830	68 %
	Män	24 364	4 138	2 869	
	Uppg. Saknas	107	12	16	
	Totalt	52 739	10 812	11 715	
2012	Kvinnor	36 077	6 574	6 113	0 %
	Män	22 014	4 217	3 138	
	Uppg. Saknas	153	83	11	
	Totalt	58 244	10 874	9 262	
2013	Kvinnor	25 561	3 433	1 246	-
	Män	14 992	1 539	277	
	Uppg. Saknas	115	15	2	
	Totalt	40 668	4 987	1 525	
Totalt	Kvinnor	133 449	23 967	18 260	39 %
	Män	111 870	12 401	8 417	
	Uppg. Saknas	655	136	33	
	Totalt	245 974	36 504	26 710	

¹ Basvärde: Totalt antal sysselsatta individer 2006 enligt SCB arbetskraftsundersökningar, AKU, var 4 340 000 individer.

² Basvärde: Andelen deltagare i projekt för att öka kompetensen inom mångfald, tillgänglighet och jämställdhet var drygt 6 procent av antalet deltagare i projekt i genomförandefas, åtgärd 1:2 i Växtkraft mål 3 under perioden 2000-2006.

³ Basvärde: Empiriska studier visar att knappt 50 procent av de som arbetade innan sjukskrivningen, ansåg att deras sjukfrånvaro var arbetsrelaterad, år 2003.

⁴ Basvärde: I Växtkraft Mål 3 under 2000-2006 utgjorde projekt i genomförandefas, åtgärd 1:2 som andel av projekt i förprojekteringsfas, åtgärd 1:1, 69 procent för samlingsprojekt och 83 procent för enskilda projekt.

Tabell 2 b. Kvantifierade mål och redovisade resultat för programområde 2		Antal deltagare som är utanför arbetsmarknaden. Mål: 75 000 ⁵	Antal deltagare varav utrikes födda. Mål: 15 000 ⁶	Antal deltagare varav unga. Mål: 15 000 ⁷	Antal deltagare varav långtidssjukskrivna Mål: 10 000 ⁸	Andelen deltagare, som efter avslutat projekt har fått jobb eller upplever att deras möjligheter att få jobb har ökat. Mål: - ⁹	Andelen deltagare i arbete, 90 dagar efter avslutat projekt ska vara minst 10 procentenheter högre än Särskilt anställningsstöd och Förberedande utbildning. Mål: 10 procentenheter högre än basvärde ¹⁰
Indikatorer							
2008	Kvinnor	2 877	1 091	871	346	Se avsnitt 3.3 under rubriken "Deltagare"	ESF 23 % SA och FU 20 %
	Män	3 017	1 272	1 243	118		
	Uppg. Saknas	18	0	10	0		
	Totalt	5 912	2 363	2 124	464		
2009	Kvinnor	7 729	2 812	2 848	677		ESF 22 % SA och FU 15 %
	Män	8 675	3 236	4 133	305		
	Uppg. Saknas	35	0	7	0		
	Totalt	16 439	6 048	6 988	982		
2010	Kvinnor	10 051	3 701	4 079	433		ESF 25 % SA och FU 14 %
	Män	11 154	4 081	5 160	209		
	Uppg. Saknas	43	0	15	0		
	Totalt	21 248	7 782	9 254	642		
2011	Kvinnor	10 343	3 614	4 523	775		ESF 26 % SA och FU 13 %
	Män	10 639	3 668	5 647	349		
	Uppg. Saknas	1 595	0	218	0		
	Totalt	22 577	7 282	10 388	1 124		
2012	Kvinnor	14 815	5 559	5 961	1 436		ESF 23 % SA och FU 12 %
	Män	14 627	4 931	7 332	700		
	Uppg. Saknas	2 489	0	385	0		
	Totalt	31 931	10 490	13 678	2 136		
2013	Kvinnor	11 804	4 495	5 112	911		ESF 19 % SA och FU 10 %
	Män	12 366	4 053	6 843	421		
	Uppg. Saknas	1 593	0	310	0		
	Totalt	25 763	8 548	12 265	1 332		
Totalt	Kvinnor	45 815	16 777	18 282	4 578		ESF 18 % SA och FU 10 %
	Män	48 112	17 188	23 515	2 102		
	Uppg. Saknas	4 180	0	635	0		
	Totalt	98 107	33 965	42 432	6 680		

⁵ Basvärde: Av antalet arbetslösa under 2006 var enligt AMS i genomsnitt; 154 000 långtidsarbetslösa, 76 000 utrikes födda, 22 000 unga. Under samma period var 119 000 långtidssjukskrivna enligt Försäkringskassan.

⁶ Basvärde: Se ovan.

⁷ Basvärde: Se ovan.

⁸ Basvärde: Se ovan.

⁹ Basvärde: Saknas. Se vidare avsnitt 3.3

¹⁰ Basvärde: För 2005 var den viktade genomsnittliga andelen i arbete efter 90 dagar 18 procent för Särskilt anställningsstöd och Förberedande utbildning.

2.1.4 Finansiell information

Medelsramen för Socialfonden är 691,6 miljoner euro för perioden 2007–2013. Av medelsramen fördelas 29 procent till programområde 1 och 67 procent till programområde 2. För programområde 3, tekniskt stöd, avsätts 4 procent av medlen (se avsnitt 6).

Till och med år 2013 var totalt 729,2 miljoner euro i ESF intecknade. Dessa fördelade sig enligt nedan:

- 199,4 miljoner euro i ESF för programområde 1.
- 505,3 miljoner euro i ESF för programområde 2.
- 24,4 miljoner euro i ESF för programområde 3.

37,6 miljoner euro mer än ramen intecknat. Eftersom projekten endast i undantagsfall förbrukar hela det beviljade stödet måste Svenska ESF-rådet bevilja mer medel än den totala ramen för programmet för att kunna rekvirera hela ramen. Hur stor denna överinteckning behöver vara följs kontinuerligt eftersom det är en mycket viktig komponent i programgenomförandet. Till och med 2013 har återflödet i programområde 1 varit 17 procent och i programområde 2 har det varit 30 procent. I både programområde 1 och 2 har återflödet gått ner den senaste perioden och bedömningen är att de intecknade medlen är tillräckliga för att hela ramen ska kunna återsökas.

Europeiska kommissionen har utbetalat förskott på 51,9 miljoner euro och efter utgiftsdeklaration utbetalat 257,6 miljoner euro¹¹. Till och med år 2013 har stödberättigade kostnader inklusive medfinansiering på totalt 881,9 miljoner euro godkänts. De godkända stödberättigade kostnaderna fördelar sig på programområde enligt följande:

- programområde 1 – 268,9 miljoner euro
- programområde 2 – 569,4 miljoner euro
- programområde 3 – 43,7 miljoner euro

I tabell 3 nedan har de av kommissionen utbetalade förskotten fördelats på programområde i enlighet med finansieringsplanens fördelning, dvs. 29 procent till PO 1, 67 procent till PO 2 och 4 procent till PO 3.

¹¹ En utgiftsdeklaration lämnades 2012-12-10 som omfattade 62,0 miljoner euro. Utbetalningen från Kommissionen gjordes 2013402-05.

Tabell 3. Finansiell information. Samtliga belopp är i euro. Tabellspecifikation bilaga 18 i kommissionens förordning (EG) 1828/2006.

	Utgifter som betalats av stödmottagarna och som ingår i begäran om utbetalning som sänts till förvaltningsmyndigheten	Motsvarande offentligt stöd	Privata utgifter	Utgifter som betalats av det organ som ansvarar för utbetalningar till stödmottagarna	Summa inbetalningar från Europeiska kommissionen (€)
Programområde 1					
Fond	Europeiska socialfonden				
	385 237 443	385 237 443	0	348 848 197	127 163 699
därav utgifter av ESF-typ	382 753 614	382 753 614	0	346 364 369	127 163 699
därav utgifter av ERUF-typ	2 483 829	2 483 829	0	2 483 829	
Programområde 2					
Fond	Europeiska socialfonden				
	910 757 676	910 757 676	0	778 144 701	269 327 220
därav utgifter av ESF-typ	909 667 387	909 667 387	0	219 956 242	269 327 220
därav utgifter av ERUF-typ	1 090 288	1 090 288	0	556 195	
Programområde 3	Europeiska socialfonden				
	48 882 042	48 882 042		48 882 042	14 102 263
därav utgifter av ESF-typ	48 882 042	48 882 042		48 882 042	14 102 263
därav utgifter av ERUF-typ	0	0	0	0	0
Slutsumma	1 344 877 160	1 344 877 160	0	1 175 874 940	410 593 182
Summa för regioner med övergångstöd som ingår i slutsumman	0	0	0	0	0
Summa för regioner utan övergångstöd som ingår i slutsumman	0	0	0	0	0
Utgifter av ESF-typ som ingår i slutsumman om det operativa programmet medfinansieras av ERUF					
Utgifter av ERUF-typ som ingår i slutsumman om det operativa programmet medfinansieras av ESF	3 574 117	3 574 117	0	3 040 024	

2.1.5 Uppgifter om uppdelningen av användningen av stödet från fonderna

Socialfonden i Sverige är uppdelad i två prioriteringar: programområde 1, Kompetensförsörjning och programområde 2, Ökat arbetskraftsutbud. Enligt avsnitt 2 i det operativa programmet har dessa en tydlig koppling till Europeiska sysselsättningsstrategin och den svenska regeringens fyra riktlinjer för Socialfonden. De fyra riktlinjerna är:

- Främja sådan kompetensutveckling som säkerställer en omställning av redan sysselsatta så att de inte riskerar arbetslöshet på grund av att de inte har efterfrågad kompetens.
- Underlätta för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att träda in och stanna kvar på arbetsmarknaden genom otraditionella insatser.
- Förebygga och motverka diskriminering och utestängning på arbetsmarknaden.
- Förebygga långtidssjukskrivningar och underlätta en återgång till arbete för personer som är eller har varit långtidssjukskrivna genom innovativa insatser.

Utgiftskategorierna är kopplade till programområdena:

Kod 62 Utveckling av system och strategier för livslångt lärande i företag, utbildning och tjänster för anställda i syfte att ge dem bättre förutsättningar att anpassa sig till förändringar; främjande av entreprenörskap och innovation (programområde 1)

Kod 64 Utveckling av särskilda tjänster för anställning, utbildning och stöd i samband med omstrukturering av sektorer och företag, samt utveckling av system för att föregripa ekonomiska förändringar och framtida krav vad gäller arbete och kompetens (programområde 1)

Kod 66 Genomförande av aktiva och förebyggande åtgärder på arbetsmarknaden (programområde 2)

Kod 71 Vägar som leder till integration och återinträde på arbetsmarknaden för mindre gynnade människor; bekämpande av diskriminering när det gäller tillträde till och förmåga att gå vidare på arbetsmarknaden samt främjande av positiva attityder till mångfald på arbetsplatsen (programområde 1)

Kod 72 Planering, införande och genomförande av reformer av utbildningssystemen för att öka anställbarheten; bättre anpassning av såväl den grundläggande som den yrkesinriktade utbildningen till arbetsmarknadens behov samt uppdatering av utbildarnas kompetens med innovation och en kunskapsbaserad ekonomi som mål (programområde 2)

De övriga två kategorierna är kopplade till tekniskt stöd, programområde 3:

Kod 85 Planering, genomförande, övervakning och inspektion.

Kod 86 Utvärdering och studier, information och kommunikation.

Tabell 4. Intecknat kumulativt belopp uppdelat i kategorier av gemenskapens stöd i euro. Tabellspecifikation bilaga 2 del C i kommissionens förordning (EG) 1828/2006

Kommissionens referensnummer		CCI- nummer 2007SE052PO001			
Programmets namn:		Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013			
Datum för kommissionens senaste beslut om programmet:		Den 25 september 2007			
Prioriterat område	Finansieringsform	Typ av område	Näringsgren	Region	Belopp i euro
62	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	62 754 568
64	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	29 770 316
66	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	206 644 102
71	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	7 119 400
72	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	45 728 003
85	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Inte tillämpligt (kod: 00)	SE0	22 231 263
86	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Inte tillämpligt (kod: 00)	SE0	2 209 758

Fördelningen på utgiftskategorier följer i stort den preliminära fördelningen i programmet.

2.1.6 Stöd per målgrupp

Målgrupp för programområde 1 är alla sysselsatta, såväl företagare som anställda, medarbetare som chefer inom privat, offentlig och ideell verksamhet. I programområde 2 består målgruppen av personer som

- är helt arbetslösa sedan minst ett år med särskilt fokus på personer med utländsk bakgrund (minst 3 månader för personer i åldern 18-24 år), eller
- är helt eller delvis sjukskrivna sedan minst 6 månader, eller
- har hel eller delvis sjuk- och aktivitetsersättning, eller
- erhåller ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen eller introduktionsersättning enligt lag om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar för sin försörjning, eller
- är unga och befinner sig i övergången mellan studier och arbetslivet.

Nedan presenteras information om deltagarna i enlighet med Europeiska kommissionens föreskrifter. Tabellen redovisar deltagare från båda programområdena. För kommentarer och analys se respektive programområde i kapitel 3. Notera att det i tabellen redovisas utrikes födda i enlighet med det svenska programmet och inte invandrare som står i förordning 1828/2006. Enligt Personuppgiftslagen (SFS 1998:204) är det förbjudet att behandla personuppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung eller hälsa såvida den registrerade inte lämnat sitt uttryckliga medgivande. Personuppgiftslagen baseras på Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter. Mot den bakgrunden kan inga uppgifter för personer med minoritetsstatus eller funktionsnedsättning redovisas i denna rapport.

I publikationen Socialfonden i siffror 2013¹² redovisades antal deltagare i programområde 2 i projekt som handlar om att hjälpa individer med funktionsnedsättning ut på arbetsmarknaden. En uppföljning av antalet deltagare i dessa projekt har gjorts och till och med 2013 hade 6 864 personer deltagit i sådana projekt varav 3 587 kvinnor och 3 259 män. För 18 deltagare saknas uppgift om kön. Det motsvarar sju procent av deltagarantalet vilket är en ökning med 2 procentenheter på ett år. Sett till antalet projekt har 11 procent av genomförandeprojekten inom programområde 2 en inriktning för att få ut personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. Det är viktigt att framhålla att det givetvis finns personer med funktionsnedsättning även i projekt med annan inriktning samt att de som deltagit i dessa projekt inte behöver vara personer med funktionsnedsättning.

10 genomförandeprojekt arbetar med romers situation. Totalt har cirka 9,4 miljoner euro beviljats stöd till dessa projekt. Projekten är planerade för cirka 3 600 deltagare med jämn könsfördelning. 3 900 deltagare har hittills rapporterats i dessa 10 projekt.

Ett genomförandeprojekt inom programområde 1 med 200 planerade deltagare vänder sig till samer. Hittills har 300 personer deltagit i projektet. Det beviljade stödet till detta projekt är 450 tusen euro.

¹² Socialfonden i siffror 2013. En samproduktion mellan Svenska ESF-rådet och Processtödet för strategisk påverkan och lärande i Socialfonden

Tabell 5. Uppgifter om deltagare i ESF-insatser, bilaga 23 i kommissionens förordning (EG) 1828/2006

		Antalet nya deltagare	Deltagare som slutar	Deltagare som försätter nästa år	Syssel-satta	Egen-företagare	Arbetslösa (inkl. långtid)	Långtidsarbetslösa	Utanför arbets-kraften	Ungdomar (15-24 år)
2008	Kvinnor	7 055	2 401	4 654	4 178	15	533	533	2 344	1 153
	Män	4 948	1 733	3 215	1 931	23	639	639	2 378	1 419
	Uppg. Saknas	68	68	0	50	0	0	0	18	18
	Totalt	12 071	4 202	7 869	6 159	38	1 172	1 172	4 740	2 590
2009	Kvinnor	27 282	16 319	15 617	19 553	364	1 180	1 180	6 549	4 082
	Män	30 085	18 098	15 202	21 410	292	1 720	1 720	6 955	5 553
	Uppg. Saknas	142	142	0	107	0	0	0	35	16
	Totalt	57 509	34 559	30 819	41 070	656	2 900	2 900	13 539	9 651
2010	Kvinnor	39 231	36 107	18 741	29 180	577	2 183	2 183	7 868	5 319
	Män	42 954	41 221	16 935	31 800	443	2 983	2 983	8 171	6 757
	Uppg. Saknas	196	196	0	153	0	0	0	43	19
	Totalt	82 381	77 524	35 676	61 133	1 020	5 166	5 166	16 082	12 095
2011	Kvinnor	54 103	45 214	27 630	43 760	778	2 177	2 177	8 166	6 088
	Män	42 010	43 105	15 840	31 371	487	2 769	2 769	7 870	7 205
	Uppg. Saknas	1 730	1 730	0	135	0	0	0	1 595	225
	Totalt	97 843	90 049	43 470	75 266	1 265	4 946	4 946	17 631	13 518
2012	Kvinnor	63 579	58 403	32 806	48 764	975	3 212	3 212	11 603	8 255
	Män	43 996	38 108	21 728	29 369	745	3 710	3 710	10 917	9 270
	Uppg. Saknas	2 736	2 736	0	247	0	0	0	2 489	399
	Totalt	110 311	99 247	54 534	78 380	1 720	6 922	6 922	25 009	17 924
2013	Kvinnor	42 044	66 237	8 613	30 240	480	2 557	2 557	9 247	6 691
	Män	29 174	44 429	6 473	16 808	372	3 104	3 104	9 262	8 118
	Uppg. Saknas	1 725	1 725	0	132	0	0	0	1 593	320
	Totalt	72 943	112 391	15 086	47 180	852	5 661	5 661	20 102	15 129
Totalt	Kvinnor	221 490	158 444	99 448	145 435	2 709	9 285	9 285	36 530	26 476
	Män	180 801	142 265	72 920	115 881	1 990	11 821	11 821	36 291	31 479
	Uppg. Saknas	5 004	4 872	0	692	0	0	0	4 180	687
	Totalt	407 295	305 581	172 368	262 008	4 699	21 106	21 106	77 001	58 642

Tabell 5. Uppgifter om deltagare i ESF-insatser, bilaga 23 i kommissionens förordning (EG) 1828/2006, fortsättning

		Äldre arbetstagare (55-64 år)	Personer med minoritets-status	Utrikes födda	Personer med funktions-nedsättning	Övriga mindre gynnade grupper	Grundskole-nivå (åk 1-9)	Gymnasie-nivå	Efter-gymnasial utbildning (ej högskola)	Högskole-utbildning	Uppgift om utbildnings-nivå saknas
2008	Kvinnor	1 100	0	1 467	0	0	1 188	3 298	289	2 221	59
	Män	594	0	1 521	0	0	1 389	2 370	201	950	36
	Uppg. Saknas	4	0	0	0	0	0	0	0	0	70
	Totalt	1 698	0	2 988	0	0	2 577	5 668	490	3 171	165
2009	Kvinnor	4 351	0	5 684	0	0	4 129	12 585	1 266	9 032	270
	Män	4 287	0	6 313	0	0	5 902	16 218	1 863	5 892	210
	Uppg. Saknas	27	0	0	0	0	0	0	0	0	142
	Totalt	8 665	0	11 997	0	0	10 031	28 803	3 129	14 924	622
2010	Kvinnor	6 902	0	7 224	0	0	5 585	17 915	1 895	13 545	291
	Män	7 037	0	7 479	0	0	7 803	21 909	3 129	9 854	259
	Uppg. Saknas	22	0	0	0	0	0	0	0	1	195
	Totalt	13 961	0	14 703	0	0	13 388	39 824	5 024	23 400	745
2011	Kvinnor	10 503	0	9 118	0	0	5 779	20 690	2 483	24 822	329
	Män	6 843	0	7 240	0	0	6 675	19 345	3 088	12 611	291
	Uppg. Saknas	122	0	0	0	0	0	0	0	0	1 730
	Totalt	17 468	0	16 358	0	0	12 454	40 035	5 571	37 433	2 350
2012	Kvinnor	12 022	0	11 079	0	0	8 256	23 861	2 799	28 170	493
	Män	6 818	0	8 711	0	0	8 348	19 957	2 750	12 587	354
	Uppg. Saknas	118	0	0	0	0	0	0	0	0	2 736
	Totalt	18 958	0	19 790	0	0	16 604	43 818	5 549	40 757	3 583
2013	Kvinnor	7 731	0	8 753	0	0	6 368	14 854	1 810	17 671	1 341
	Män	3 971	0	6 829	0	0	6 642	12 358	1 665	7 125	1 384
	Uppg. Saknas	76	0	0	0	0	0	0	0	0	1 725
	Totalt	11 778	0	15 582	0	0	13 010	27 212	3 475	24 796	4 450
Totalt	Kvinnor	41 678	0	38 830	0	0	26 620	88 995	10 207	94 120	1 548
	Män	28 733	0	34 040	0	0	31 755	87 449	12 330	47 996	1 269
	Uppg. Saknas	311	0	0	0	0	0	0	0	1	5 005
	Totalt	70 722	0	72 870	0	0	58 375	176 444	22 537	142 117	7 822

2.1.7 Stöd som återbetalats eller använts på nytt

Enligt artikel 57 i Rådets förordning (EG) 1083/2006 ska särskilda förändringar hos projektägare redovisas inom fem år efter att projektet avslutats.

Inget förfarande enligt artiklarna 57 eller 98 (om finansiella korrigeringar) i nämnd förordning har gjorts under 2013.

2.1.8 Kvalitet

Det finns ett antal förutsättningar i programmets genomförande som gemensamt verkar för att programmets resultat konkretiseras och förädlas. Därigenom synliggörs resultatens konkreta bidrag till den Europeiska sysselsättningsstrategin och Europa 2020. Till dessa förutsättningar hör de regionala strukturfondspartnerskapen, programmets nationella urvalskriterier, förvaltnings- och kontrollsystem, utvärdering, indikatoruppföljning, samt Socialfondens temagrupper och processtöd.

Nedan följer en överskådlig beskrivning av Socialfondens temagrupper och processtöd då de fyller viktiga funktioner i programgenomförandet. Vidare en beskrivning av de effekter programmet har haft på främjandet av lika möjligheter för män och kvinnor, och beskrivning av partnerskap. Resultatanalysen av programmets indikatorer görs i avsnitt 3.

Temagrupperna

Svenska ESF-rådet beviljade år 2009 sammanlagt åtta miljoner euro under en treårsperiod till fem temagrupper. Under 2013 avslutades två temagrupper och beslut om att förlänga övriga med ytterligare stöd på sammanlagt 3,0 miljoner euro, se respektive temagrups varaktighet nedan. Temagruppernas uppgift är att bearbeta, analysera och systematisera projektresultaten för att åstadkomma strategisk påverkan mer långsiktigt och på en högre nivå än vad de enskilda projekten kan göra själva. Även om temagrupperna är finansierade som autonoma projekt är temagrupperna en central del för måluppfyllelsen av Socialfonden genom att de kan bidra till kvalitetshöjning och progression inom myndighet och program.

De fem temagrupperna är¹³:

- Temagruppen Arbetsplatslärande och omställning i arbetslivet. Verksamheten avslutades i december 2013.
- Temagruppen Företagande och Entreprenörskap. Verksamheten kommer att pågå år 2014 ut.
- Temagruppen Integration i arbetslivet. Verksamheten kommer att pågå till juli 2014
- Temagruppen Likabehandling i arbetslivet. Verksamheten avslutades i december 2013.
- Temagruppen Unga i arbetslivet. Verksamheten kommer att pågå år 2014 ut.

I kapitel 3 presenteras resultaten av temagruppernas arbete under 2013.

¹³ <http://www.arbetsplatslarande.se>
<http://temaef.wordpress.com/>
<http://www.iffs.se/tia/>
<http://www.temalikabehandling.se>
<http://www.temaunga.se>

Processtöden

Svenska ESF-rådet har för att stärka programgenomförandet upphandlat ett antal processtöd. Processtödet syftar till att dels stödja projektidéer till att bli bra genomförandeprojekt, dels att stödja genomförandet av Socialfondsprogrammet i Sverige så att vi når de mål som finns uppsatta. Totalt uppgår stödet till 22 miljoner euro under en femårsperiod. Under programperioden har det funnits fyra olika typer av processtöd: de regionala projektutvecklingsstöden, ett koordinerande projekt (AMKO) kopplat till de föregående, ett processtöd för lärande och strategisk påverkan och processtöd för jämställdhet och tillgänglighet. Nedan följer en uppdatering av respektive processtöds verksamhet under 2013.

Projektutvecklingsstödet, som avvecklades februari 2013, var ett regionalt stöd som fanns att tillgå för möjliga projektanordnare i samtliga åtta regioner.

Det finns också ett koordinerande projekt, AMKO, kopplat till projektutvecklingsstödet som arbetar med att utveckla stödverksamheten samt kvalitetssäkra tjänsterna till de olika ansökarna. Under 2011 fick det koordinerande stödet ett tydligare uppdrag att stödja genomförandet av Svenska ESF-rådets transnationella strategi vilket präglade arbetet under 2013. Det koordinerande stödet har under 2013 avrapporterat en sammanfattning av erfarenheter¹⁴ samt fortsatt att stödja transnationella aktiviteter. Det koordinerande stödets avslutades i mars 2014.

Processtödet för Lärande och strategisk påverkan ger stöd inom följande tre områden: metodstöd till projekt, stimulera regionala lärprocesser och kompletterande spridningsarbete. Processtödet har under året arbetat med metodstöd till projekt med fokus på att stödja processer för implementering. Några större sammankomster har hållits under året i form av ägarseminarier för kommuner som drivit flera projekt. Som ett led i arbetet med att stimulera regionala lärprocesser har processtödet arbetat med att synliggöra Socialfondens potential i det regionala tillväxtarbetet och på att bredda synen på kompetensförsörjning och tillväxt. Utgångspunkten har varit att synliggöra projekt med intressanta resultat och erfarenheter som kan utgöra lösningar på problem och utmaningar som lokala och regionala aktörer har att lösa inom ramen för sina utvecklingsstrategier. Insatser har genomförts i samtliga regioner i nära samverkan med Svenska ESF-rådets regionkontor. Inom ramen för spridningsarbetet har processtödet under året även fortsatt att söka nya spridningsvägar för resultat tillsammans med myndigheten, temagrupper och andra processtöd. Under året har fokus legat på välfärdsfrågorna; att koppla Socialfondsresultat och erfarenheter till den offentliga debatten om äldreomsorg och skola. Processtödet avslutades mars 2014.

Processtöden för jämställdhetsintegrering samt tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning har funnits i samtliga regioner. Länsstyrelsen i Örebro driver det första processtödet och Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) gemensamt med Handikappförbunden det senare. Samtliga projekt som beviljas medel i Socialfonden ska integrera båda perspektiven. De här processtöden har förutom att bistå med ett generellt stöd till samtliga projekt under 2013 arbetat med att ge fördjupat stöd inom sina respektive expertisområden till ett antal strategiskt utvalda projekt. Dessa processtöd avslutades 31 december 2013.

¹⁴ Regionalt processtöd för projektutveckling, 2013-08-31 AMKO AB.

Effekter på jämställdhet och tillgänglighet

Enligt utredningar under 2010, utvärderingen från Kontigo AB och Svenska ESF-rådets promemoria om beviljandegraden i Socialfonden, uppfylls kriterierna idag i större utsträckning än i början av programperioden.¹⁵ Det har också varit tydligt att socialfonden genom både kravställande och processtöd inom dessa områden bidragit till en ökad kunskapsutveckling hos projektdeltagare, projektägare och andra aktörer i fondens kontext.

I december 2013 presenterades slutrapporten för programutvärderingen av effekter. Programutvärderingen visar att de tematiska kriterierna, till vilka jämställdhet och tillgänglighet hör, har präglat genomförandet av programmet men inte i så hög utsträckning haft en strategisk roll i projekten. Denna slutsats drogs även i de preliminära resultaten av programutvärderingen, vilka presenterades i föregående årsrapport, och bekräftas i slutrapporten. En förklaring är, enligt programutvärderingen och temagruppen för likabehandling, att projekten arbetar med jämställdhet och tillgänglighet utifrån kortare utbildningsinsatser och att dessa, i liten grad, relaterar till det övriga utvecklingsarbete som sker. De horisontella kriterierna behandlas ofta som ett sidospår i förhållande till projektens kärnverksamhet. Detta bäddar för att de resultat som uppnås utifrån kriterierna blir kortsiktiga och ofta försvinner i samband med projektslut.

Under året har även processtöden för jämställdhet och tillgänglighet presenterat sina slutrapporter. Processtödet för tillgänglighet har bidragit till att frågan kommit upp på dagordningen på många arbetsplatser, att projekt har blivit tillgängligare och att socialfonden kommit att bli en sammanhållande struktur för tillgänglighetsfrågor. En styrka hos processtödet har varit att det drevs gemensamt av Handisam och Handikappförbunden. Samarbetet de två organisationerna emellan har gett upphov till synergieffekter eftersom de har olika perspektiv och har sin förankring på olika nivåer. Handisam, som är en myndighet för myndigheter, har tillgång till strukturnivån vilket HSO, som är lokalt förankrat och arbetar mer på individnivå, kan dra nytta av och vice versa. Ett område som processtödet lyfter fram som framgångsrikt i sin slutrapport är upphandling. Inom många projekt har man förstått värdet av att upphandla tillgängligt. Det har i flera fall lett till att organisationer som äger socialfondsprojekt ändrat sina upphandlingsregler så att man fått med tillgänglighet som ett kriterium. Ett annat exempel på strukturpåverkan var nätverket Öppet arbetsliv som drivs av Handisam. I detta nätverk medverkar bland flera Arbetsmiljöverket vilket har möjliggjort att funktionsnedsättningsperspektivet integrerats i arbetsmiljöarbetet på policynivå.

Utvärderingen av processtödet för jämställdhet konstaterar att ESF Jämt har lyckats erbjuda ett stöd av hög kvalitet och erbjudit bra möjligheter för erfarenhetsutbyte och kontinuerlig utveckling av målgruppsanpassade metoder och utbildningar. Utvärderarna lyfter särskilt fram det fördjupade stödet till strategiskt viktiga projekt som framgångsrikt. Samtidigt konstaterar utvärderingen att andra förutsättningar krävs om stödet förutom att bidra till att projekten jämställdhetsintegreras också ska ge struktureffekter. För att lyckas med detta krävs, enligt utvärderingen, att hela kedjan, från europeiskt program till lokalt projekt behöver hänga ihop, att handlägningsprocessen behöver vara tydlig och kongruent och att stödverksamheten behöver vara väl sammanhållen. Dessa tre områden handlar om att hålla samman en idé från ”ax till limpa” och att tillämpa den hela vägen.

¹⁵ Kontigo Ab (2010). Ökad jämställdhet och bättre tillgänglighet genom Socialfonden? Stockholm: Kontigo AB
Svenska ESF-rådet (2010). Promemoria om beviljandegraden i Socialfonden. Stockholm: Svenska ESF-rådet.

Sammantaget pekar samtliga utvärderingar inom området på att mål och indikatorer kopplade till jämställdhetssatsningarna är nödvändiga för att uppnå och visa resultat.

Sverige är projektledare för det transnationella lärandenätverket för jämställdhetsintegrering vilket, tillsammans med temagruppen likabehandling och ESF Jämt, har lett till ett starkare fokus på mål och resultat inom jämställdhet. Lärandenätverket har utvecklat och arbetar att med implementera en jämställdhetsstandard som kan tillämpas från ”ax till limpa”, dvs. från europeisk policynivå till projektnivå, i linje med rekommendationerna ovan.

Lärandenätverket för jämställdhetsintegrerings arbete under det senaste året beskrivs nedan. Jämställdhet och tillgänglighetsfrågor berörs även i avsnitt 3 i vilket beskrivning och analyser utifrån konsuppdela deltagarstatistik presenteras.

Beskrivning av partnerskap

Inför programperioden 2007-2013 är åtta regionala strukturfondspartnerskap (framöver partnerskap) bildade. Partnerskapen representerar viktiga aktörer för den regionala utvecklingen i strukturfondsregionerna (NUTS-2). Minst hälften av ledamöterna är politiker från kommuner och landsting. Partnerskapen har ledamöter från offentlig sektor, social ekonomi och arbetsmarknadens organisationer. Partnerskapen¹⁶ ska prioritera mellan de ansökningar som godkänts av Svenska ESF-rådet efter prövning mot formaliakrav och nationella urvalskriterier. Efter partnerskapets prioritering fattar Svenska ESF-rådet beslut.

Den programutvärdering som initierades under 2011 beaktar bland annat partnerskapens funktion. I den första delrapporten, effektivitetsutvärderingen, konstaterar utvärderaren att urvalsprocessen har förbättrats markant under programmets gång, särskilt vad gäller samspel och koordinering mellan ESF-rådet och partnerskapen. Denna slutsats kvarstår även i programutvärderingens slutrapport som kom i början av 2014. Slutrapporten konstaterar också att flertalet ledamöter uppger att samarbetet med ESF-rådet fungerar väl, att stödet från ESF-rådets sida är bra och att prioriteringsunderlagen från myndigheten håller en hög kvalitet.

Under år 2013 har partnerskapen prioriterat projekt i nio regionala ansökningsomgångar med ett samlat utlyst belopp på 200 miljoner kronor.¹⁷ Dessa ansökningsomgångar avsåg förstudier inför nästa programperiod och/eller projekt för att implementera resultat från innevarande programperiod.

Artikel 10-kriterier

Artikel 10 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) 1081/2006 berör genomförandet utifrån:

- a) Jämställdhetsintegrering.
- b) Verksamhet som syftar till att öka deltagandet i arbetslivet för personer med utländsk bakgrund samt stärka deras sociala integration.
- c) Verksamhet som syftar till att stärka integration i arbetslivet och därmed förbättra social integration för personer som tillhör grupper med minoritetsstatus.

¹⁶ Avsnitt 4.5.1 i det operativa programmet samt lagen om strukturfondspartnerskap (2007:459)

¹⁷ I Sydsvenskan gjordes två utlysningar på maximalt 31,5 miljoner kronor. Av texten i utlysningen framgår dock att det belopp som totalt kommer att beviljas i dessa två ansökningsomgångar högst kommer att uppgå till 31,5 mnkr.

- d) Verksamhet som syftar till att stärka integrationen i arbetslivet och social integration för personer med funktionsnedsättning samt personer som missgynnas pga. sin sociala status eller liknande.
- e) Innovativ verksamhet med redovisning av resultat och deras integrering.
- f) Transnationell och interregional verksamhet.

Punkt a) och delvis d) berörs ovan i avsnittet *Effekter på jämställdhet* och i resultatanalysen i avsnitt 3. Nedan redovisas de övriga punkterna:

Utrikes födda

Utöver det som beskrivs i avsnitt 3 kan vi tillägga att de flesta projekt inom programområde 2 vänder sig till utrikes födda kvinnor och män, då många projekt har blandade målgrupper. I programområde 2 är 35 procent av deltagarna födda utomlands och den procentsatsen ökar till 41 procent om man också inkluderar de som har två utrikesfödda föräldrar.

TIA har inom ramen för en studie av socialfondens effekter kategoriserat projekten i programområde 2 utifrån vilken målgrupp de huvudsakligen arbetar med. Enligt denna kategorisering riktar sig 122 projekt till utrikes födda. 74 av de 111 projekt som kategoriserats som integrationsprojekt har uppgivit att de enbart arbetar med utrikesfödda eller nationella minoriteter, medan resterande har angivit dessa grupper som en av upp till tre målgrupper.¹⁸

Grupper med minoritetsstatus

Sedan 1999 har romer, judar, tornedalsfinnar, samer och sverigefinnar minoritetsstatus i Sverige.

Socialfondsprogrammet prioriterar främst utrikes födda och ungdomar och nämner inte specifikt personer med minoritetsstatus. NUTS 2-regionerna Övre Norrland och Mellersta Norrland har representanter från sametinget i sina strukturfondspartnerskap och deras regionala planer nämner riktade insatser till samer.

Personuppgiftslagen förbjuder dock att man registrerar medborgarna efter folkgrupp eller etnicitet och därför är det endast möjligt att utifrån projektens beskrivningar hitta projekt som på ett eller annat sätt riktar sig till de nationella minoriteterna, vilket i sig inte säkrar att man kan ha någon deltagare från den specifika minoriteten.

Enligt projektdatabasen fanns det under 2012 ett projekt som vände sig specifikt till samer (cirka 0,5 miljoner euro i ESF-stöd) och 6 projekt i programområde 2 och 4 projekt i programområde 1 som vände till specifikt till romer (cirka 9,4 miljoner kronor i euro i stöd).

Personer med funktionsnedsättning

Socialfonden i Sverige arbetar med funktionsnedsättning både i form av riktade insatser för målgruppen och genom att integrera tillgänglighet inom ramen för samtliga projekt.

I ESF-rådets kartläggning, inom ramen för FunkA-utredningen, framkom att runt 130 projekt arbetar specifikt med målgruppen och av dessa var det 19 projekt som hade avslutats och utvärderats¹⁹.

¹⁸ http://www.iffs.se/wp-content/uploads/2013/03/pajaktefterframgangsrik_webb.pdf

¹⁹ ESF-rådet, 2011. Möjligheter på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

Även Temagruppen Integration i Arbetslivet har inom ramen för en effektstudie kategoriserat projekt i programområde 2. Enligt deras genomgång av projektbeskrivningar fanns det 103 projekt som huvudsakligen arbetade med funktionsnedsättning (54 projekt) eller rehabilitering (49 projekt). Av de 54 funktionsnedsättningsprojekten uppgav 27 att de arbetar med individer med alla former av funktionsnedsättning, medan 17 angav att de främst arbetar med individer med en utvecklingsstörning eller annan form av psykisk funktionsnedsättning. Tre projekt uppgav att de är inriktade på individer med en fysisk funktionsnedsättning, medan sex uppgav att de arbetar med individer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, såsom Aspergers syndrom eller övriga autismspektrumdiagnoser.

Personer som missgynnas på grund av sin sociala status

Under 2010 ansvarade ESF-rådet för genomförandet av det *Europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning*. Med utgångspunkt från temaåret har Europeiska Socialfonden i Sverige finansierat ett antal projekt som varit verksamma under 2013, häribland *Mötesplats 2020* och *Crossroads*.

Mötesplats 2020, som bygger på aktiv medverkan från dem som berörs av fattigdom och social utestängning, har skapat mötesplatser på 11 olika orter i Sverige för de aktuella målgrupperna, bland annat hemlösa, missbrukare och invandrare med svårigheter att komma in på arbetsmarknaden. Mötesplatsernas verksamhet varierar med avseende på lokal problematik och målgrupp men har som gemensamt syfte att minska fattigdom och utestängning genom att utveckla modeller för att ge målgrupperna ökad egenmakt och bidra till ett närmande till arbetsmarknaden. Dessa mötesplatser är i sig ett anmärkningsvärt resultat, dels för att någon liknande struktur inte tidigare funnits för dessa målgrupper, dels för att ett så stort antal deltagare, cirka 1200, deltar/kommer att delta i verksamheten. Inom ramen för projektet har man även lyckats mobilisera samverkanspartners som har ideologiskt skild hemhörighet och inte tidigare haft någon tradition av samarbete. Projektet drivs av ABF och Sensus, båda folkbildningsrörelser men med skilda ideologiska rötter, samt European Anti-Poverty Network (EAPN). *Mötesplats 2020* har beviljats förlängning till och med december 2014. Projektet har dessutom beviljats medel till en förstudie för att undersöka hur deltagarna kan närma sig arbetsmarknaden. Detta kommer att göras genom dialogmöten med myndigheter, arbetsgivare, fack och bostadsbolag för att hitta breda samarbeten inför en projektansökan till 2015.

Crossroads är ett samarbetsprojekt mellan bl.a. Stockholm Stadsmission, Stockholms stad och Arbetsförmedlingen som gör en pionjärinsats genom att de erbjuder socialt stöd och härbärge till hemlösa EU-medborgare. Antalet hemlösa EU-medborgare har ökat dramatiskt de senaste åren i Sverige och har inte tidigare kunna få det stöd som möjliggjorts genom *Crossroads* verksamhet. *Crossroads* har även fått mycket medial uppmärksamhet och kan därmed också sägas ha bidragit till att föra upp problematiken på dagordningen. Projektet har beviljats förlängning till och med december 2014.

Networking Europe är ytterligare en avknoppning av temaåret 2010. I *Networking Europe's* regi byggs bl.a. fyra strategiska nätverk för kompetensutveckling inom transnationellt samarbete, varav ett är inriktat på transnationellt samarbete för fattigdomsbekämpning.

Under 2013 inleddes även arbetet med budget och genomförandeförutsättningar kopplade till den nya fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD). Erfarenheterna från ovan nämnda satsningar kommer att kunna tillvaratas inom ramen för planeringen av den nya fonden.

Innovativ verksamhet

Innovativ verksamhet är ett av Socialfondens fyra programkriterier²⁰. De övriga tre är: strategisk påverkan, lärande miljöer och samverkan. Vid ansökningsomgångar ska ett eller flera av genomförandekriterierna väljas och uppfyllas av projekten.

Programutvärderingens slutrapport konstaterar att programkriterierna har beaktats i de enskilda projekten i bemärkelsen att resurser avsatts och aktiviteter genomförts i förhållande till dem. Det är få projekt som inte har fokuserat på kriterierna överhuvudtaget. Däremot har de knappast ”genomsyrat” projekten.

Transnationellt arbete

Transnationellt arbete är en möjlighet i programområde 1 och 2. Det har varit ett kriterium i ett tiotal ansökningsomgångar, varav flertalet har varit nationella.

Verksamheten har under det senaste året varit inriktad på följande fyra huvudområden i enlighet med Svenska ESF-rådets strategi för transnationellt samarbete:²¹

- Att förstärka och utveckla det transnationella samarbetet på program- och projektnivå.
- Att aktivt medverka i och bidra till de transnationella lärandenätverken på EU-nivå.
- Att stärka och vidareutveckla det transnationella samarbetet i Socialfonden och angränsande program i Östersjöregionen.
- Att förbereda myndigheten vad gäller transnationellt samarbete inför den nya programperioden

Under året har resultatet av en omfattande enkät till drygt 300 projekt med transnationalitet bearbetats och utgjort grundvalen för förslag till utformandet av det transnationella samarbetet under den nya programperioden. Förslagen syftar till att stärka kvalitén i det transnationella arbetet och fokusera på ett mindre antal högkvalitativa transnationella projekt, bland annat med inriktning på Östersjösamarbetet, respektive inom ramen för det så kallade gemensamma ramverket, detta i enlighet med Svenska ESF-rådets reviderade strategi för transnationellt samarbete.

Sverige har medverkat i sju av åtta transnationella lärandenätverk på EU-nivå. Svenska ESF-rådet leder sedan år 2010 lärandenätverket för jämställdhetsintegrering inom ESF (Gender-CoP). I nätverket medverkar olika ESF-institutioner från 13 medlemsstater. I nätverkets regi har en standard utarbetats för att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv finns med i alla delar av Socialfondsprogrammet – från planering, programmering, implementering till uppföljning och utvärdering. I ett första steg genomförs en pilot av standarden i fyra medlemsstater under 2013–14, varav Sverige är ett av pilotländerna (övriga är Belgien, Finland och Tjeckien). Målet är att medlemsstaterna ska använda standarden eller ett motsvarande instrument för att säkerställa att skall-kravet beträffande jämställdhet i den nya ESF-förordningen följs.²²

²⁰ Se avsnitt 2.5 i det operativa programmet.

²¹ En strategi för ett förstärkt transnationellt samarbete och social innovation i Europeiska socialfonden i Sverige, juni 2010 reviderad 30 september 2012.

²² För mer information se lärandenätverkets hemsida www.gendercop.eu och www.standard.gendercop.com.

I nätverket om transnationellt samarbete har Sverige bidragit med en rad konkreta förslag om hur den transnationella verksamheten ska bedrivas i ESF 2014 – 2020.²³ Även i övriga lärandenätverk har Sverige bidragit genom bland annat mötesarrangemang och sammanställning av underlagsmaterial och rapporter.

I enlighet med den reviderade strategin för det transnationella samarbetet inom ESF i Sverige har samarbetet med medlemsstaterna i Östersjöregionen prioriterats.²⁴ Genom projektet Baltic Sea Network – ESF (BSN-ESF) finansierat av Svenska Institutet har en rad aktiviteter genomförts i syfte att förbättra samarbetet inom ESF mellan berörda medlemsstater och för att stärka den sociala dimensionen i EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR). Liksom tidigare har särskilda fora för partnersökning för projekt inom Socialfonden anordnats i samarbete med den polska genomförandeorganisationen.²⁵ Under året har ett förslag till gemensamma teman för kommande transnationella utlysningar inom Socialfonden i Östersjöregionen tagits fram inom nätverket.²⁶ Två rundabordsmöten med högnivåföreträdare från berörda medlemsstater och Europeiska kommissionen har genomförts i Stockholm respektive Vilnius i syfte att etablera en samsyn på det transnationella samarbetet i Östersjöregionen inför den nya programperioden och bekräfta den fortsatta inriktningen av arbetet inom BSN-ESF.²⁷

Ett initiativ från BSN-ESF har under året resulterat i att Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tagit ledningen för att organisera och förbereda ett flaggskeppsprojekt inom prioriterade område Utbildning och unga inom EU:s Östersjöstrategi.²⁸ Ett trettiotal myndigheter och organisationer från berörda medlemsstater finns med som intressenter. Avsikten är att under 2014 ansöka om medel från Socialfonden i respektive medlemsstat för ett större transnationellt projekt.²⁹ Verksamheten bygger bland annat på de omfattande ESF-finansierade svenska projekten Plug In och Unga In.

Liknande initiativ har inletts av BSN-ESF på två andra prioriterade områden inom Östersjöstrategin, nämligen Arbetskraftens rörlighet och Hälsa och social välfärd, även här i syfte att utveckla ett flaggskeppsprojekt tillsammans med berörda prioritetssamordnare.

Under året har ett närmare samarbete med Tillväxtverket påbörjats i syfte att åstadkomma en effektivare komplementaritet mellan Europeiska social- och regionalfonden vad gäller transnationellt samarbete i Östersjöregionen.³⁰ I samarbetet ingår bland att utveckla projekt för stöd och utveckling av prioriterade område Små och medelstora företag respektive Regional utveckling.

²³ Se www.transnationality.eu.

²⁴ Svenska ESF-rådets strategi för transnationellt samarbete med särskilt fokus på Östersjöregionen, 2012-06-30.

²⁵ Partnersökningsforum ger projektaktörer möjlighet att under strukturerade former mötas och etablera transnationella samarbeten. Under året har två fora organiserats i Warszawa respektive Stockholm, se länk National Support Institution.

²⁶ Proposal for common themes for synchronized calls in the ESF linked to the EUSBSR, October 2013.

²⁷ Short summary Round Table on Transnational cooperation (TNC) in the ESF the Baltic Sea Region in Stockholm, April 26th, 2013 och Minutes from Round Table on transnational cooperation in the ESF in the Baltic Sea Region in Vilnius. November 13th, 2013.

²⁸ Flaggskeppsprojekt inom Östersjöstrategin ska, utifrån särskilda kvalitetskriterier, bidra till att uppfylla målen i strategin och dess handlingsplan. Projekten ska också godkännas i särskild ordning av respektive prioritetssamordnare.

²⁹ För beskrivning av projektet se: From school to work. A Flagship project within the EU Strategy for the Baltic Sea Region to combat early school leaving and the occurrence of young people not in education, employment or training (NEET), Juli 2013.

³⁰ En arbetsgrupp för att utveckla samarbetet mellan Tillväxtverket och ESF-rådet har tillsatts i juni 2013, se Planerade åtgärder för ökad samordning och förenkling: effektivare transnationellt samarbete och stöd till genomförandet av EU:s Östersjöstrategi, juni 2013

Inom ett utbytesprogram för praktikanter från universitet i Litauen, organiserat av ESF och UNDP (United Nations Development Programme), har Svenska ESF-rådet under året ordnat praktik för en student från Mykolas Romeris-universitetet i Vilnius.³¹ BSN-ESF medverkade med ett seminarieinslag under en större konferens i Stuttgart inom ramen för EU:s strategi för Donauregionen.

Lärandenätverket för jämställdhetsintegrering (Gender Cop)³²

Svenska ESF-rådet leder sedan år 2010 lärandenätverket för jämställdhetsintegrering inom ESF (Gender-CoP). I nätverket medverkar olika ESF-institutioner från 13 medlemsstater. I nätverkets första fas har en standard utarbetats för att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv finns med i alla delar av Socialfondsprogrammet – från planering, programmering, implementering till uppföljning och utvärdering. Den första fasen av nätverket avslutades i december 2013.

I september 2012 lämnade Svenska ESF-rådet in en ansökan till EU-kommissionen om att leda fortsättnings- och implementeringsfasen av nätverket och har sedermera blivit tilldelad uppdraget. Nätverkets förnyade uppdrag som påbörjades under 2013 är framförallt att understödja implementeringen av jämställdhetsstandarden samt att driva tre arbetsgrupper med fokus på att integrera jämställdhetsintegreringsperspektivet i EU-2020-strategins flaggskeppsinitiativ: New skills and jobs, Poverty and Youth. I den andra fasen av lärandenätverket genomförs en pilot av standarden i fyra medlemsstater under 2013–14, varav Sverige är ett av pilotländerna (övriga är Belgien, Finland och Tjeckien). Målet är att medlemsstaterna ska använda standarden eller ett motsvarande instrument för att säkerställa att skall-kravet beträffande jämställdhet i den nya ESF-förordningen följs.³³ Inom ramen för implementeringen av standarden i Sverige är målet att samtliga styrdokument och riktlinjer ska jämställdhetsintegreras samt att myndighetens personal stärker sin kompetens på området.

2.2 Uppgifter om överensstämmelse med gemenskapslagstiftning

Under 2013 har inte några ställningstaganden i form av riktlinjer eller föreskrifter gjorts i strid med gemenskapslagstiftningen.

2.3 Betydande problem och vidtagna åtgärder för att lösa dem

2.3.1 Bemyndiganderamen

Uppföljningar av bemyndigande genomfördes löpande under året och i juli konstaterade myndigheten att det inte skulle gå att fatta beslut om stöd till samtliga nya projekt inom ramen för bemyndigandet för anslagsposten 3 (ESF-medel). Därför lämnades en skrivelse till regeringen med en begäran om en flytt av bemyndigande på 50

³¹ Praktikantprogrammet ingick i ett ESF-finansierat projekt Partners 4 Value med UNDP Litauen som projektägare (United Nations Development Programme) och fortsätter nu under ledning av Lithuanian Confederation of Industrialists.

³² Lärandenätverket Gender Mainstreaming (Dnr 2009-00641).

³³ För mer information se lärandenätverkets hemsida www.gendercop.eu och www.standard.gendercop.com.

miljoner kronor från anslagsposten 4 (statlig medfinansiering programområde 1) till anslagspost 3.³⁴ Regeringen fattade i december beslut om en sådan flytt.³⁵

2.3.2 Artikel 62-åtgärder

Under 2013 har inga revisioner genomförts av Europeiska kommissionen eller Europeiska revisionsrätten.

Riksrevisionen

Riksrevisionen har under året granskat myndighetens hantering av stöd i tre regioner, Övre Norrland, Mellersta Norrland och Sydsverige. Ärendehanteringsprocesserna har granskats och de iakttagelser som gjorts har varit av mindre karaktär och inte föranlett någon skriftlig rapportering.

Ekonomistyrningsverket (ESV)

ESV har inte genomfört någon systemrevision under året. Däremot har en revision från föregående referensperiod rapporterats. Den avsåg revision av förvaltningsmyndighetens efterlevnad av upphandlingsregelverket.³⁶ Den sammantagna bedömningen vid revisionstillfället var att myndighetens förvaltnings- och kontrollsystem, i den del som granskats, fungerat delvis, men att väsentliga förbättringar behövde göras. Med anledning av detta vidtog Svenska ESF-rådet åtgärder för att stärka sin kontroll av efterlevnad av upphandlingsregelverket.

Under hösten 2013 genomförde sedan ESV en omfattande uppföljningsgranskning³⁷ för att följa upp de rekommendationer som lämnats mellan 2009 och 2012. Den samlade slutsatsen utifrån denna granskning av genomförandet av programmet var att förvaltnings- och kontrollsystemet fungerar, men att vissa förbättringar fortfarande behövs.

Uppföljningsrevision avseende EBS pågår. Granskningen avser myndighetens förmåga att leverera ett antal uppgifter i enlighet med artikel 14 i förordning (EG) nr 1828/2006 bilaga 3, behörighetsrutiner och rutiner för katastroftest.

ESV har under året också granskat ett urval av insatser. 80 transaktioner omfattande 92 216 192 kronor fördelade på 73 projekt har granskats. Resultatet av de genomförda granskningarna visar på smärre brister. Felprocenten i urvalet har beräknats till 0,94 procent av granskat belopp. Projicerat till hela populationen beräknades felaktigt utbetalt stöd uppgå till 1,37 procent, vilket är lägre än toleransnivån på 2 procent som fastställts av kommissionen.³⁸

2.3.3 Artikel 10-åtgärder

Problem och eventuella åtgärder utifrån artikel 10 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) 1081/2006 har inte heller varit aktuella under 2013.

2.4 Förändringar i genomförandet av det operativa programmet

Inga förändringar har varit aktuella. Bredden i programmet har säkrat en fokusering på omställningen under ekonomikrisen 2008 samt ungdomsarbetslösheten.

³⁴ Begäran om flytt av bemyndigande (dnr 2013-00272).

³⁵ Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2013 avseende Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (dnr 2013-00298).

³⁶ Revisionsrapport avseende systemrevision av Svenska ESF-rådets efterlevnad av upphandlingsregelverket (dnr 2012-00077).

³⁷ Revisionsrapport avseende uppföljande granskning hos förvaltande myndighet med avseende på rekommendationer i systemrevisioner rapporterade 2009–2012 (dnr 2013-00311).

³⁸ Årlig kontrollrapport 2013 Europeiska socialfonden (ESF) – Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning, Ekonomistyrningsverket (dnr 2013-00337).

2.5 Betydande förändringar enligt artikel 57

Med hänvisning till tidigare avsnitt, har under 2013 inte skett något förfarande i enlighet med artikel 57 i Rådets förordning (EG) 1083/2006 om insatsernas varaktighet. Inga betydande förändringar kan därmed rapporteras.

2.6 Komplementaritet med andra EU-program

2.6.1 Socialfondens avgränsning i förhållande till ERUF och EFF

I de olika programmen kopplade till regionalfonden (ERUF), Socialfonden (ESF) och fiskerifonden (EFF) finns förhållandevis detaljerade beskrivningar av avgränsningarna mellan de olika fonderna och landsbygdsutvecklingsfonden (EJFLU). I programmen anges dock att det är de nationella, regionala och lokala myndigheternas ansvar att ytterligare utveckla specifika detaljerade rutiner för att uppmuntra synergier och förhindra överlappningar av insatser mellan fonderna.

Eftersom programmen som ovan nämnts förutsätter en samordning mellan de olika programmen och myndigheterna, har en arbetsgrupp, kallad fondsamordningsgruppen, med deltagare från alla fyra programfonder bildats på Jordbruksverkets initiativ.

Samtliga myndigheters bedömning är att detta dessutom effektiviserar förvaltningen av programmen. Det första mötet hölls i Jordbruksverkets regi den 13 september 2007. Mötesfrekvensen har legat på två till fyra möten per år. Under 2011 hölls ett möte och en avstämning per e-post. Fondsamordningsgruppen hade sitt sista för programperioden 2007-2013 i oktober 2012. Under året hade två ytterligare ägt rum i februari och juni. På mötena diskuterades främst statsstöd, medfinansiering och samverkan inför nästa programperiod. När arbetet med partnerskapsöverenskommelsen påbörjades under hösten 2012 tillsattes från departementets sida en ny samordningsgrupp med arbetsgrupper. Det medförde att fondsamordningsgruppen för perioden 2007-2013 upplöstes i början av våren 2013.

De förvaltande och attesterande myndigheterna Svenska ESF-rådet respektive Tillväxtverket har etablerat ett samarbete inom flera områden vad avser arbetet med strukturfonderna. Regeringen har i regleringsbrevet för myndigheterna gett ett gemensamt uppdrag att per den 25 oktober 2013 redovisa uppnådda resultat till följd av samarbetet.³⁹ Samarbete sker inom områden som till exempel jämställdhet, juridik, lärande utvärdering och programavslut. Svenska ESF-rådet ingår även tillsammans med Tillväxtverket och Jordbruksverket i en fondsamordningsgrupp.⁴⁰

Under budgetåret 2013 har även planering för ökad samordning och förenkling inför programperioden 2014–2020 intensifierats.

2.6.2 Samverkan med andra fonder

Integrationsfonden

Svenska ESF-rådet är sedan 2008 även förvaltande och attesterande myndighet för Integrationsfonden. Här har erfarenheter från Socialfondens etablering tagits till vara i den mån regelverket för Integrationsfonden tillåter.

³⁹ Regeringsbeslut 20 december 2012 (dnr 2012–00350).

⁴⁰ Rapport "Samverkan mellan Tillväxtverket och Svenska ESF-rådet avseende strukturfondsprogrammen för regional konkurrenskraft och sysselsättning" (dnr 2013–00219).

Samverkan med Integrationsfonden sker också bland annat genom gemensamt deltagande i utvecklingsgrupper, t ex kring transnationalitet. Inom ramen för solidfonderna sker en regelbunden samverkan med Migrationsverket (Flyktingfonden och Återvändandefonden) och Riskpolisstyrelsen (Gränsfonden). Möten gäller fondgemensamma frågor; erfarenhetsutbyte och samordning av rutiner, tolkning av programskrivning och regelverk.

Under Almedalsveckan i Visby genomförde Socialfonden och Integrationsfonden fem seminarier kring olika aspekter kring integration delvis baserat på resultat från Integrationsfonden och med representanter från Integrationsfondsprojekt.⁴¹

Regionalfonden

De förvaltande och attesterande myndigheterna Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket har etablerat ett samarbete inom flertalet områden vad avser arbetet med strukturfondsprogrammen. Samverkan sker inom juridik, gransknings- och utbetalningsprocess, samt utvärdering och lärande inför kommande programperiod. Regeringen har i regleringsbrevet för myndigheterna gett ett gemensamt uppdrag att per den 26 oktober 2013 redovisa uppnådda resultat till följd av samarbetet.⁴²

Svenska ESF-rådet ingår likaså i Tillväxtverkets nätverk för myndigheter inom ramen för regeringsuppdraget vad gäller Östersjöstrategin.⁴³

Under budgetåret 2013 har även planering för ökad samordning och förenkling inför programperioden 2014–2020 intensifierats. Beskrivning av detta lämnades i särskild rapport i mars respektive juni 2013⁴⁴ enligt regeringsuppdrag.⁴⁵

Samverkans gällande förenklingar i Socialfonden och regionalfonden kretsade initialt kring möjligheten att ta fram en gemensam klumpsumma modell för förstudier. I februari 2013 utökades samverkan mellan ESI-fondsmyndigheterna till att även omfatta Jordbruksverket, förvaltande myndighet för landsbygdsprogrammet. Erfarenheterna av samverkan mellan ESI-fondsmyndigheterna om förenklingsåtgärderna är positiva. Tillsammans har myndigheterna startat upp en lär- och utvecklingsprocess kring förenklingar som är en bra grund för den fortsatta fondsamverkan kring förenklingar. Den operativa samverkan mellan myndigheterna har i första hand varit riktad mot gemensamma modeller för personalkostnader och indirekta kostnader. Resultatet är en gemensam standardkostnadsberäknad schablon för lönekostnadspåslag samt för indirekta kostnader i projekten.

Social- och Regionalfonden har möjlighet att till en viss nivå finansiera insatser från respektive fond. Enligt tabell 3 (se ovan) uppgår regionalfondsinsatserna i Socialfonden till cirka 3,5 miljoner euro. Då mellan 10-15 procent av Socialfondens programområde 1 och 2 kan avsättas för regionalfondsinsatser kan insatserna framstå

⁴¹ Program Almedalen 2013.

⁴² Regeringsbeslut 22 december 2011 (Dnr 2011-00484).

⁴³ Regeringsbeslut 13 oktober 2011 (dnr 2011-00408).

⁴⁴ Rapport "Tillväxtverkets och Svenska ESF-rådets planerade åtgärder för ökad samordning och förenkling" (dnr 2013-00094).

⁴⁵ Regeringsbeslut 31 januari 2013 (dnr 2013-00039).

som få eller låga. ESF-rådet och Tillväxtverket har verkat för att möjliggöra insatserna i samtliga ansökningsomgångar.

Programutvärderingen bedömer att socialfonden samordnats med regionalfonden, och andra insatser på programnivå, men inte på projektnivå vilket exemplifieras av det låga användandet av korsfinansiering av projekt och att resurserna som allokerats till insatser av regionalfondskaraktär i socialfonden är mycket små. Att samordning funnits på programnivå men inte på projektnivå har, enligt programutvärderingen, varit negativt för genomförandet eftersom potentiella synergier inte utnyttjats.

Se även kapitlet Lärande och återföring för en beskrivning av samverkan med Regionalfonden inom detta område.

Se även kapitel 2.6.1 för beskrivning av fonsamordningsgrupp.

Globaliseringsfonden

Förutom att revisionsrapporten kom i februari har det inte varit några aktiviteter kopplade till projektet i globaliseringsfonden. Revisionsrapporten föranledde inte några åtgärder.

Temaåret 2012, aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna

Svenska ESF-rådet har under året slutrapporterat 2012 års uppdrag att synliggöra, kommunicera, samordna och följa upp insatser och projekt relaterade till temaåret Aktivt åldrande och solidaritet mellan generationernas fokusområden. Uppdraget slutrapporterades till Socialdepartementet i juli 2013. Temaåret lyfte intresset för äldre frågor ur flera olika perspektiv. Bland annat presenterades resultatet på SWEDAGEs 2013 seminarium om äldres villkor, hälsa och lärande i Jönköping den 17 oktober med cirka 200 deltagare.⁴⁶

Samverkan med Handisam

Svenska ESF-rådet, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Sveriges kommuner och landsting, Arbetsmiljöverket och Skolverket ingår i Nätverket för ett öppet arbetsliv oavsett funktionsförmåga. Det är Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) som är initiativtagare och sammankallande. Möten sker fyra gånger per år och syftet är att samla och dela kreativa lösningar kring temat.

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan

Under 2013 har samverkansmötena med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen skett inom ramen för de olika arbetsgrupperna i programskrivningen, partnerskapsöverenskommelsen och regeringsuppdraget. Förutom ovan nämnda möten kopplade till nästkommande strukturfondsperiod har tre ordinarie samverkansmöten om Socialfondsprogrammet 2007-2013 genomförts.

Svenska ESF-rådet har i samråd med Arbetsförmedlingen i maj 2013 lämnat svar på regeringsuppdraget om hur samordning mellan de två myndigheterna kan utformas i syfte att stärka Socialfondens bidrag till den nationella arbetsmarknadspolitiken och även kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad.⁴⁷

⁴⁶ Slutrapport för "Temaåret 2012. Aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna."

⁴⁷ Rapport "Europeiska socialfonden, arbetsmarknadspolitik och utbildning 2014-2020" (dnr 2013-00148).

2.7 Övervakning

2.7.1 Socialfondens övervakningskommitté

2.7.2 Uppföljning, utvärdering, lärande och återföring

Arbetet med uppföljning och utvärdering rymmer flera områden:

- Effektutvärderingen.
- Lärande och återföring.
- Indikatorrapportering.

Effektutvärderingen

Konsultföretaget Ramböll har genomfört en resultat- och effektutvärdering av det svenska Socialfondsprogrammet (2007-2013).⁴⁸ Utvärderingen syftade till att undersöka vilka mervärden programmet bidragit med på individ-, organisations- och strukturnivå. Utvärderingen har återfört kunskap under hela uppdragets gång. I viss utsträckning har kunskapen kunnat bidra till programgenomförandet, medan andra delar är av större relevans för kommande programperiod. Temagruppen Integration i arbetslivet har utvärderat effekter av insatser inom programområde 2, vilket ingår som en del av det underlag programutvärderingens slutsatser vilar på.⁴⁹

Under 2013 har Ramböll slutfört arbetet med programutvärderingen genom en regional analys och en effektanalys av programområde 1. Som en del i den regionala analysen återförde Ramböll resultaten till de regionala strukturfondspartnerskapen. Effektanalysen har genomförts i samarbete med SCB.

Ramböll drar slutsatsen att implementeringen av fonden har skötts väl. Den finansiella implementeringen ligger nära hundra procent, Socialfonden når fler deltagare än planerat i sina målgrupper och de beviljade projekten är nöjda med det stöd som Svenska ESF-rådet har erbjudit.

Utvärderingen visar att Socialfonden bidrar till positiva effekter på individnivå för programområde 1, men inte lika entydigt positiva effekter inom programområde 2. För en mer detaljerad beskrivning av utfallet på individnivå hänvisas till avsnitt 3.2 och 3.3. Däremot är avtrycket svagare på struktur- och organisationsnivå. Utvärderingen förklarar resultaten utifrån både teorifaktorer och genomförandefaktorer. Vad gäller teorifaktorer, dvs. sådana som är inbyggda programmets design, ser utvärderingen ett delvis ett glapp mellan mål och medel. Insatser riktade mot individer i form av projekt som per definition är avgränsade i tid och ligger utanför ordinarie verksamhetsstruktur understödjer inte målsättningar om att påverka på organisations- och strukturnivå. Utvärderingen konstaterar att konstruktionen bygger på ett antagande om att rationellt beslutsfattande gör att goda projektresultat automatiskt tillvaratas inom ordinarie verksamhet. Detta antagande avspeglar emellertid inte hur besluts- och implementeringsprocesser fungerar; goda projekt leder inte automatiskt till bestående resultat, och lokala prioriteringar summerar inte självklart till en specifik nytta på aggregerad nivå. Utvärderingen konstaterar att avtrycket på organisations- och strukturnivå hade gynnats av synergier med andra insatser, ett stärkt ägarskap och tydligare mottagare av resultaten.

⁴⁸ Utvärdering av Europeiska socialfonden i Sverige, december 2013, Ramböll.

⁴⁹ "På jakt efter framgångsrik arbetslivsintegrering", Institutet för Framtidsstudier, forskningsrapport 2013/1, Stockholm 2013.

Lärande och återföring

Lärande är en central del i arbetet med Socialfonden. Svenska ESF-rådet har under året tillsammans med Tillväxtverket arrangerat ett antal seminarier som syftar till att återföra kunskap och utveckla verksamheten.⁵⁰

Samarbetet har fortsatt mellan Socialfondens lärande utvärdering och Regionalfondens följeforskning. De två förvaltande myndigheterna har bland annat utarbetat ett diskussionspapper kring Teoribaserad lärande utvärdering med utgångspunkt i EU-kommissionens anvisningar om utvärdering programperioden 2014–2020.

En gemensam bok i både svensk och engelsk version har publicerats, Att fånga effekter av program och projekt.⁵¹ I linje med förväntningarna i den nationella strategin om lärande mellan medlemsstaterna har den delats ut till de övriga medlemsstaterna, det vill säga både till DG Employments och till DG Regios utvärderingsnätverk liksom till EU-kommissionen.

Under året har ett antal seminarier och konferenser rörande utvärdering, lärande och återföring i strukturfonderna hållits.

Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket har samarbetat kring framtagningen av effektutvärderingar av programmen. Inom ramen för samarbetet har man visat på behovet av att studera programmens långsiktiga effekter, strukturförändringar och strategiska påverkan. Utgångspunkten har varit den nationella strategins krav om förändring, förbättring och förstärkning av den regionala tillväxt- och arbetsmarknadspolitiken.⁵²

⁵⁰ Se även rapporten "Samverkan mellan Tillväxtverket och Svenska ESF-rådet avseende strukturfondsprogrammen för regional konkurrenskraft och sysselsättning" (dnr Svenska ESF-rådet 2013–00219).

⁵¹ Svensson Lennart, Brulin Göran, Jansson Sven, Sjöberg Karin (2013), "Att fånga effekter av program och projekt", Lund: Studentlitteratur.

⁵² Samarbetet har skett genom möten/konferenser, exempelvis ett seminarium med övervakningskommitténs arbetsutskott och Tillväxtverkets motsvarighet samt ett antal andra berörda myndigheter däribland Jordbruksverket den 1 februari och Helix-konferensen i Linköping 12–14 juni.

Indikatorer

Under 2013 användes för första gånga möjligheten att koppla uppgifter om deltagarna till register som visar deras anknytning till arbetsmarknaden året efter att de avslutat sitt projektdeltagande. Det skedde genom att använda uppgifter från Statistiska centralbyråns registerbaserade aktivitetsstatistik. Uppgifterna publicerades i Socialfonden i siffror 2013 som redovisar uppgifter om Socialfondens deltagare och projekt.

2.8 Nationell resultatreserv

Socialfonden i Sverige har ingen nationell resultatreserv.

3. Uppgifter per programområde

I avsnitt 3.1 presenteras tematiskt ett antal iakttagelser och resultat Socialfondens fem temagrupper, både från deras eget arbete och från analyser av socialfondsprojektens arbete⁵³. I avsnitt 3.2 och 3.3 följer en analys av programgenomförandet utifrån uppföljning av programmets indikatorer och mål. Analysen bygger på tabeller utvecklingen i programmet som redovisas i tabeller i bilaga 3.

Om inget annat anges kommer uppgifter om deltagare från SCB och uppgifter om projekten och deras ekonomi från ärendehanteringssystemet EBS.

3.1 Resultat från temagrupperna.

De olika temagruppernas arbete har under året skiljt sig såtillvida att några av temagrupperna huvudsakligen jobbat med strategisk påverkan medan andra arbetat med analyser. Skillnaden i upplägg återspeglas i redovisningen av temagruppernas resultat nedan.

Temagrupp Entreprenörskap och företagande

Temagruppen har fokuserat på villkoren för arbetsintegrerande sociala företag.⁵⁴ Verksamheten kommer att pågå år 2014 ut.

Omvärlds- och problemanalys

Trots en positiv inställning från EU och regeringen förekommer företagandet i social ekonomi i relativt liten omfattning i centrala nationella och regionala policydokument. Det har i sin tur påverkat förberedelseprocessen inför programperioden 2014–2020.

Samtidigt som det finns en stor vilja i regioner och kommuner att stödja framväxten av fler arbetstillfällen i sociala företag och inom den sociala ekonomin är kunskapen om arbetssätt, metoder och regler låg. För att den sociala ekonomins företag ska utvecklas måste tjänstemän och politiker på nationell, regional och kommunal nivå, inte minst på Arbetsförmedlingen och i de regionala partnerskapen, få en djupare kunskap. Företagandet inom den sociala ekonomin fortsätter att vara en tvärspektoriell fråga. Bristande samordning mellan olika politikområden är fortfarande ett hinder.

⁵³ Som underlag och för utförligare information för avsnittet Temagrupper ligger promemorior i form av Återrapportering till Svenska ESF-rådet december 2010, från de fem temagrupperna. <http://www.arbetsplatslarande.se>, <http://temaef.wordpress.com/>, <http://www.isv.liu.se/remeso/tia>, <http://www.temalikabehandling.se>, <http://www.temaunga.se>

⁵⁴ All information i avsnittet om temagruppen kommer från dess årsrapportering till Svenska ESF-rådet per den 2 december 2013.

Påverkan

Temagruppen har medverkat till att starta ett nätverk inom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för verksamhetsutvecklare som stödjer arbetsintegrerande sociala företag i kommunerna. Man har även startat ett nätverk för arbetsintegrerande sociala företag som drivs av, och för, utrikes födda personer.

Temagruppen har även följt programskrivningen i främst Socialfonden respektive Regionalfonden. Temagruppen menar att det finns stora fördelar med att stödja den sociala ekonomin för att uppnå fondernas mål. Socialt företagande behöver ges den roll som såväl Europeiska kommissionen som Europaparlamentet avser. Hit hör även visst stöd i problemformuleringar i några förstudier inom Socialfonden. Bland annat har en förstudieansökan lämnats in gemensamt från Coompanion Norrbotten, tre gruvbolag, tre kommunala näringslivsbolag och ett antal sociala företag kring en arbetsmodell för att få befintliga eller nybildade arbetsintegrerande sociala företag som underleverantörer till gruvindustrin och dess kringnäringar. Även finansieringsfrågorna har uppmärksammats.

Upphandlingsutredningen (SOU 2013:12) har ett särskilt kapitel om förhållningssätt till den sociala ekonomin; ett ämne som delvis finns på EU-nivå. Temagruppen har via två aktörer i styrgruppen varit representerad i utredningen.

Det finns ett stort intresse för temagruppens publikationer. Totalt har cirka 5 000 exemplar spridits. Man arbetar även med att utveckla webbplatsen sofisam.se med rapporter och metoder från forskare och praktiker inom socialt företagande.

Temagrupp Arbetsplatslärande och omställning

Temagruppen Arbetsplatslärande och omställning (A & O) har fokuserat på grunderna för en hållbar och strategisk kompetensutveckling på arbetsplatser.⁵⁵ Verksamheten avslutades i december 2013.

Omvärlds- och problemanalys

Den problembild som A & O identifierat sedan tidigare är att företag, myndigheter och andra organisationer gör omfattande satsningar på utbildning och lärande i arbetslivet. Insatserna tenderar dock att bli kortsiktiga, individfokuserade och förlagda utanför arbetsplatsen. Satsningarna stannar därmed oftast vid enstaka kurser "utanför" arbetsplatsen och utgör därmed inte en del av en mer långsiktig strategi för kompetensutveckling av anställda.

Vidare saknas ofta analyser av individens och organisationens utbildningsbehov, samordning av utbildningsinsatser och samverkan mellan arbetsgivare, fackförbund och utbildningsanordnare. Frågan om strategisk kompetensutveckling av anställda har också tenderat att hamna i skymundan på den politiska agendan, där fokus främst legat på de individer som står långt från arbetsmarknaden. Därmed har även anställdas omställningsförmåga delvis hamnat i skymundan.

⁵⁵ All information i avsnittet om temagruppen kommer från dess årsrapportering till Svenska ESF-rådet per den 9 december 2013.

Ansvar för kompetensutveckling i arbetslivet har dessutom främst diskuterats som individens eget ansvar snarare än som ett strategiskt ansvar hos arbetsgivare, stat eller utbildningsanordnare. A & O menar att satsningar på arbetsplatslärande kan förebygga utanförskap för de individer som befinner sig i arbete, i synnerhet för personer med låg utbildning, genom att förse dem med kunskaper och färdigheter som efterfrågas på arbetsmarknaden.

En annan viktig slutsats av Socialfondsprojekten är identifieringen av framgångsfaktorer och hinder för att vuxenutbildningen ska bidra till lokal och regional kompetensförsörjning. Bland framgångsfaktorerna finns tydliga uppdrag och mandat från kommunledningen, investeringar och samordning av resurser och uppkoppling mot regional utvecklingspolitik. Bland hindren finns olika syn på kunskap, utbildning, kompetensutveckling och lärande, olika syn på vem som bär ansvaret för kompetensförsörjning samt brist på visioner.

Påverkan

Begreppet arbetsplatslärande har förankrats i omvärlden av temagruppen och fått fotfäste hos berörda aktörer. Ett särskilt viktigt och belysande exempel är att begreppet arbetsplatslärande finns med i skrivningarna i strategiskt viktiga dokument såsom underlag ur utkast till programförslag för Socialfonden 2014–2020. Vidare har temagruppen lanserat, och spridit, en handbok i arbetsplatslärande. Det finns delar i den strategiska kompetensutvecklingen och arbetsplatslärandet vilka kan kategoriseras som socialt innovativa:

- Ökningen av företags och andra organisationers förmåga att dra nytta av de anställdas kompetenser, kreativitet och innovation.
- Utvecklingen av nya sociala relationer och samarbetsformer.
- Att flera olika samhällssektorer berörs och att det här oftast sker gränsöverskridande, tvärsektoriella samarbeten mellan olika aktörer.

Temagruppen har genom sina analyser visat på att ett antal Socialfondsprojekt har utvecklat nya samarbetsformer där projektägare har fungerat som intermediär mellan olika aktörer och ledare för ett utvecklingsarbete. Intermediärerna har på olika sätt bidragit till att möta individers och arbetslivets kompetensbehov i linje med de regionala strategierna. De tre viktigaste bitarna för att skapa långsiktighet i intermediärrollen är att projektägaren har en tydlig idé och strategi kring hur långsiktighet skapas, att det finns tydliga incitament hos de enskilda parterna att delta i samverkan samt att det finns ett tydligt uppdrag att verka som projektägare.

Temagrupp Likabehandling

Temagruppen Likabehandling har arbetat med att identifiera åtgärder som främjar lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet utifrån diskrimineringsgrunderna kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt könsöverskridande identitet eller uttryck. Verksamheten avslutades i december 2013.

Omvärlds- och problemanalys

Temagruppens analyser visar att det är strukturer som behöver ändras för att arbetet ska ge resultat. Kunskap är en förutsättning för attitydpåverkan och förändrat arbetssätt och att sänkta trösklar på arbetsmarknaden kan påverka individens position och möjligheter i arbetslivet.

Under 2013 har temagruppen låtit genomföra en studie om hur projekten arbetar med lika rättigheter och möjligheter kopplat till etnisk tillhörighet. Studien konstaterar att det finns förutsättningar att stärka fondens arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter. På nationell och regional nivå handlar det främst om att involvera fler intressenter som kan svara för att bevaka diskriminerings- och likabehandlingsperspektiv. På projektägarnivå handlar det främst om att främja och initiera projekt med en ambition om att genomföra verksamhet som motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter. Till exempel skulle fler organisationer söka medel för att kompetensutveckla personal på samtliga nivåer i normkritik. På projektnivå handlar det slutligen om att stärka projektens möjlighet och kunskap om normkritik så att fler projekt antar arbetssätt som ifrågasätter hindrande normer snarare än att bekräfta och förstärka dem.

Temagruppen har även låtit genomföra en metaanalys av fyra storskaliga jämställdhetssatsningar i Sverige, varav socialfondens jämställdhetsarbete utgör en. Analysen visar sammantaget att kopplingen mellan lokala insatser och nationella stödstrukturer är viktig för att uppnå hållbara resultat. Den nationella nivån behöver formulera jämställdhetsmål inom flera politikområden för att underlätta lokalt utvecklingsarbete för jämställda verksamheter. Utvärderarna ser också att en nationell struktur som tar tillvara erfarenheter saknas i nuläget.

Påverkan

Under 2013 har arbetet med organisations- och kompetensutveckling, normkritik, upphandling och arbetet med diskrimineringsgrunden könsidentitet eller könsuttryck visat på goda resultat för att uppnå ökade förutsättningar för likabehandling i arbetslivet. Särskilda fokusområden har varit ålder, kön och etnisk tillhörighet och empowerment.

Påverkansarbetet har genomförts genom att ta fram stödmaterial och publikationer riktade till projektägare och andra intressenter inom en rad olika områden med kopplingar till likabehandlingsområdet.

- Organisationsutveckling/kompetensutveckling:
Projektguide: *Gör rätt(igheter) från början!* ger information och råd om hur man kan arbeta i projekt och samtidigt bidra till effekter av lika rättigheter och möjligheter. *Att mäta det väsentliga* ger handgripliga tips på hur man kan tänka kring att mäta utvecklingen i projektarbete inom området.
- Könsidentitet eller könsuttryck:
Folder: *Lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet – oavsett könsidentitet eller könsuttryck*. Foldern togs fram inför första transkonferensen "Tusen kön på jobbet" som anordnades av RFSL i samarbete med temagruppen och Arbetsmarknadsdepartementet. Diskrimineringsombudsmannen bad om att få använda foldern tillsammans med sitt övriga underlag till utredningen *Aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter*.⁵⁶
- Empowerment:
Handbok om empowerment tar upp erfarenheter från 13 Socialfondsprojekt i Sverige, Storbritannien (Nordirland), Belgien, Spanien, Grekland och Portugal. Den riktar sig till aktörer som vill använda ett empowermentperspektiv i sitt arbete. Den utkom i engelsk version och har översatts till svenska.

⁵⁶ Pågående utredning, "Aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter", dir. 2012:80 och 2013:86.

Erfarenheter från arbetet i Sverige har presenterats för Karlstads universitet och för det transnationella nätverket Active Inclusion.

- **Ålder:**
Ett hållbart arbetsliv är en scenariebok om hur fyra skribenter, alla experter på sitt område, föreställer sig år 2030 och sedan gör en tillbakablick till idag. Vad har hänt kring temat ålder, har lagar ändrats, normer förändrats, utredningar tillsatts? Rapporten presenterades på riksdagsseminariet om ålder som temagruppen anordnade. En debattartikel som handlade om åldersdiskriminering och vikten av att stoppa den publicerades i UNT.⁵⁷
- **Normkritik:**
Konstruktiv normkritik – en rapport om normkritik i Europeiska socialfondens projekt. Rapporten belyser hur några projekt framgångsrikt fått in normkritik och intersektionalitet i sina projekt och hur dessa perspektiv främjat arbetet kring lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet.
- **Upphandling:**
Upphandling eller nerköp? Att använda upphandling som verktyg för lika rättigheter och möjligheter. Rapporten visar hur man praktiskt kan gå tillväga i användandet av upphandling som medel. Den ger konkreta tips varvat med projektexempel som uppvisar effekter i den egna organisationen. Proffice och Länsstyrelserna är några aktörer som har börjat tillämpa förslagen. Temagruppen har också förmedlat budskap till upphandlingsutredningen (SOU 2013:12). En debattartikel publicerades i Dagens samhälle. Den handlade om att använda upphandling som verktyg för lika rättigheter och möjligheter.⁵⁸

Temagruppen Unga i arbetslivet

Temagruppen har fokuserat på behov av och förutsättningar för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för unga och att förbättra de verksamheter som ska stödja deras etablering. Verksamheten kommer att pågå år 2014 ut. Temagruppen har verkat inom tre huvudområden;

- Att ta fram ny kunskap om målgruppen för ungdomsprojekten, det vill säga unga som varken arbetar eller studerar.
- Att samla och sprida kunskap om metoder och arbetssätt som projekten använder i sin verksamhet.
- Att identifiera strukturella hinder för att arbeta optimalt – i projekten eller i reguljär verksamhet – för ungas etablering.

Omvärlds- och problemanalys

Under 2013 har temagruppen fördjupat sin analys av unga som varken arbetar eller studerar. Temagruppens uppföljning visar att det 2011 fanns 112 000 ungdomar som i gruppen vilket innebär en minskning med drygt 8 000 unga mellan 16 och 25 från föregående år. En bidragande faktor till minskningen kan vara att Sverige börjat återhämta sig från lågkonjunkturen 2009. Socioekonomiskt utsatta områden har i högre grad unga som varken arbetar eller studerar än andra områden. Dessa finns främst i landets större städer och har i genomsnitt en dubbelt så hög andel av unga mellan 16 -29 år som varken arbetar eller studerar än riksgenomsnittet. Temagruppen konstaterar i rapporten *Lärdomar från arbetsmarknadsprojekt med ungdomar* att det inte går

⁵⁷ "Förebygg åldersdiskriminering", UNT 2013-02-13, <http://unt.se/debatt/forebygg-aldersdiskriminering-2273193.aspx>.

⁵⁸ "Tvinga fram ett socialt ansvar i upphandlingar", Dagens samhälle 2013-01-31, <http://www.dagenssamhalle.se/debatt/tvinga-fram-ett-socialt-bransvar-i-upphandlingar-4512>.

att peka på vilka metoder som fungerar bättre än andra då gruppen är heterogen och har komplexa behov. Det finns dock starka indikationer på att just flexibilitet, bred verktygslåda, tid och det sociala sammanhanget är viktiga framgångsfaktorer.

Under 2013 har temagruppen bland annat studerat projekt som arbetat med entreprenörskap för ungdomar. I det arbetet framkom, såsom i tidigare analyser, att kännedom om målgruppens förutsättningar är viktigt för att arbetet ska ske på bästa sätt. Temagruppen har vid ett flertal tillfällen konstaterat att en målgruppsanalys – inklusive en dialog med målgruppen – är viktig för att den verksamhet som planeras ska bli relevant. Många projekt har konstaterat att den målgrupp de når har betydligt fler problem än väntat och behöver såväl mer tid som mer stöd för att kunna gå vidare till egen försörjning. Låg motivation och dåligt självförtroende hindrar målgruppen att ta till sig arbetet, och negativa attityder hos aktörer i stödsystemen till att just dessa unga kan vara eller bli entreprenörer gör det ännu svårare. Regler kring ekonomisk ersättning och stöd försvårar också för unga arbetslösa att bli egenföretagare. Främst är de i behov av stöd under en längre tid än vad som idag är möjligt. Att visa på förebilder, samverkan, en legitimitet i närsamhället är exempel på framgångsfaktorer i arbetet.

Påverkan

Temagruppen har arbetet intensivt med aktiviteter syftande till att påverka. Några exempel beskrivs nedan:⁵⁹

- Inom området *Ta fram ny kunskap om målgruppen för ungdomsprojekten*, unga som varken arbetar eller studerar, har två rapporter publicerats och 20 påverkansaktiviteter har genomförts.
- Inom området *Metoder och arbetssätt*, som projekten använder i sin verksamhet, har en publikation producerats och två spridningsaktiviteter samt 18 påverkansaktiviteter genomförts, varav två varit transnationella.
- Inom området *Strukturella hinder för att arbeta optimalt – i projekten eller i reguljär verksamhet – för ungas etablering* har 60 nationella påverkansaktiviteter genomförts.
- *Inom utveckling statistik över målgruppen*. Temagruppens analysmodell har använts under 2013 för att ta fram statistik på läns- och kommunnivå för unga som varken arbetar eller studerar.⁶⁰ Statistiken finns tillgänglig på www.temaunga.se. Utredningen *Unga som varken arbetar eller studerar* (SOU 2013:76) föreslår att statistiken ska tas fram vart tredje år som del i en fördjupad analys av ungas etablering.

Temagrupp Integration i arbetslivet

Temagruppen Integration i Arbetslivet (TIA) drivs av Institutet för Framtidsstudier sedan den 1 februari 2012 och kommer att pågå till juli 2014. Syftet med temagruppen har varit att sprida kunskap om framgångsrika arbetssätt för ökad arbetslivsintegrering utifrån forskningsbaserade utvärderingar.

Omvärlds- och problemanalys

Sysselsättningsgapet mellan in- och utrikesfödda på den svenska arbetsmarknaden är större än i de flesta europeiska länder. Samtidigt finns det mycket som tyder på att stödet till dem som står längst ifrån arbetsmarknaden inte är tillräckligt. Det saknas kompetenshöjande insatser för kortutbildade nyanlända och den nationella arbetsmarknadspolitiken når varken nyanlända kvinnor eller arbetslösa som uppbär försörjningsstöd i önskvärd utsträckning.

Enligt temagruppen skulle Socialfondsprogrammet åstadkomma en större strukturpåverkan om arbetet i högre utsträckning syftade till att utveckla nationella myndigheters arbete gentemot dessa målgrupper. Det skulle dock

⁵⁹ Årsredovisning 2013, temagruppen Unga i arbetslivet, 18 december 2013.

⁶⁰ "2013 års uppföljning av antalet unga som varken arbetar eller studerar", Temagruppen Unga i arbetslivet 2013:3.

förutsätta att myndigheter som Arbetsförmedlingen uppdras att ta ett större ansvar för genomförandet av programmet, som också behöver synkroniseras med den övriga nationella arbetsmarknadspolitiken.

Temagruppen genomförde under 2013 en utvärdering av Socialfondens resultat på individnivå i programområde 2. Resultaten av analysen användes även inom ramen för programutvärderingen. För en mer detaljerad beskrivning av analysens metod och utfall se avsnitt 3.3. Temagruppen har fördjupat denna analys ytterligare under 2014 och resultaten från det fortsatta arbetet redovisas i årsrapporten 2014.

Påverkan

- **Kommunikation av forskning:**
Temagruppen har publicerat en rapport där arbetsmarknadsutfallet för arbetssökande som anvisats till ett Socialfondsprojekt från Arbetsförmedlingen jämförs med den ordinarie verksamheten.⁶¹ Resultaten har kommunicerats till aktörer inom arbetsmarknadspolitiken område på både nationell, regional och lokal nivå.
- **Modell för projektutvärdering:**
Temagruppen har utvecklat en utvärderingsmodell som kombinerar kvantitativa och kvalitativa metoder. Genom statistiska analyser identifieras projekt som avviker i förhållande till Arbetsförmedlingens ordinarie verksamhet. Därefter används kvalitativa metoder för att förstå varför vissa projekt har lyckats bättre än andra.
- **Förslag för förbättrad utvärdering:**
Temagruppen har både lyft fördelarna med mer experimentella utvärderingar av arbetsmarknadspolitiska insatser och pekat på förbättringsmöjligheter i den förvaltande myndighetens rutiner kring utvärdering och insamlandet av projektinformation.

3.2 Programområde 1: uppnådda mål och analys av utvecklingen

Programområde 1 fokuserar på att sysselsätta ska ha en adekvat kompetens, att motverka diskriminering och främja likabehandling i arbetslivet samt att förebygga långtidssjukskrivningar.

I tabell 7 -13 i tabellbilagan redovisas kvantifierade mål och indikatorer för programområde 1. För de fysiska och finansiella indikatorerna finns nu erfarenhet från sex programår som kan användas i analysen. För resultat- och effektindikatorerna är underlaget betydligt mer begränsat. Effekter på främjande av jämställdhet och information i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) 1081/2006 finns redovisade i avsnitt 2.1.8. Det fanns för 2013 inga särskilda åtgärder vidtagna för programområde 1.

Deltagare och deltagande arbetsställen

Vid utgången av 2013 hade målen för antalet deltagare i projekt i samtliga inriktningar i PO 1 nåtts. Tabell 7 visar de kvantifierade målen och resultat. Diagram 1 nedan visar det totala deltagarantalet i PO efter inriktning och påbörjande år. Merparten av genomförandeprojekten i PO 1 var under 2013 antingen avslutade eller i sin slutfas och därför har antalet nya deltagare minskat jämfört med tidigare år. Uppgifterna baseras på inrapportering av deltagare till och med mars 2014 och sedan tidigare år vet vi att inrapportering av deltagare för år 2013 kommer att pågå ytterligare några månader vilket medför att det slutliga deltagarantalet för 2014 kommer att öka något.

⁶¹ "På jakt efter framgångsrik arbetslivsintegrering", Institutet för Framtidsstudier, forskningsrapport 2013/1, Stockholm 2013.

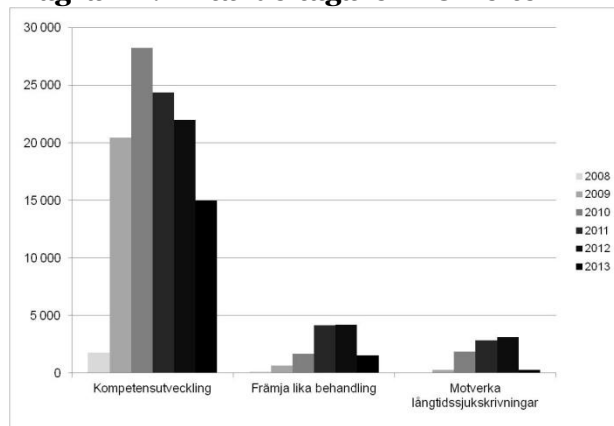
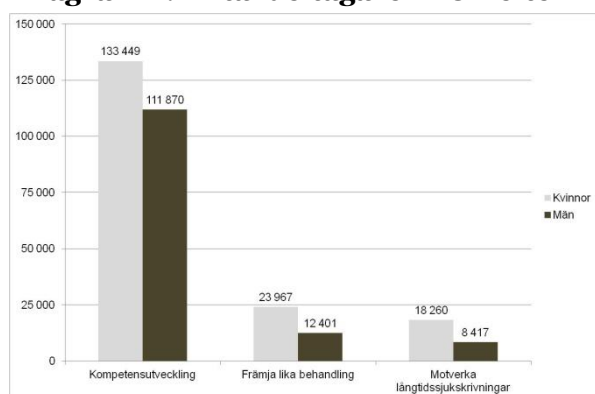
Diagram 1. Antal deltagare i PO 1 efter inriktning och påbörjandeår

Diagram 2 visar antalet deltagare i de tre inriktningarna i PO 1 efter kön. Beträffande den första av programområdets tre inriktningarna, kompetensutveckling för sysselsatta, kan vi konstatera att det råder en jämn könsfördelning⁶² och att 246 000 deltagit i denna inriktning och att målet om 205 000 deltagare därmed är uppnått.

När det gäller den andra programinriktningen, deltagare i projekt för att främja likabehandling, är det en ojämn könsfördelning då 66 procent av deltagarna är kvinnor. I programmets inledning var det få deltagare i projekt med denna inriktning men vi har sett stigande trend och som framgår av tabell 7 så är det nu 36 500 redovisade deltagare vilket innebär att det kvantifierade målet om 20 000 deltagare uppnåtts.

Även i den tredje inriktningen, ökade kunskaper för att förebygga långtidssjukskrivningar, är det en ojämn könsfördelning då 68 procent av deltagarna är kvinnor. Deltagarantalet ökat markant sedan 2009 och målet om 15 000 deltagare är uppnått i och med att 26 700 deltagare påbörjat deltagande i projekt med denna inriktning.

Diagram 2. Antal deltagare i PO 1 efter inriktning och kön

I de 335 projekt som uppger att de är inriktade på en eller flera diskrimineringsgrunder är 165 000 deltagare rapporterade varav 61 procent kvinnor och 39 procent män. Kvaliteten i kategoriseringen av de projekt som uppgett att de arbetar med en eller flera diskrimineringsgrunder kan diskuteras då det finns en risk att projekt

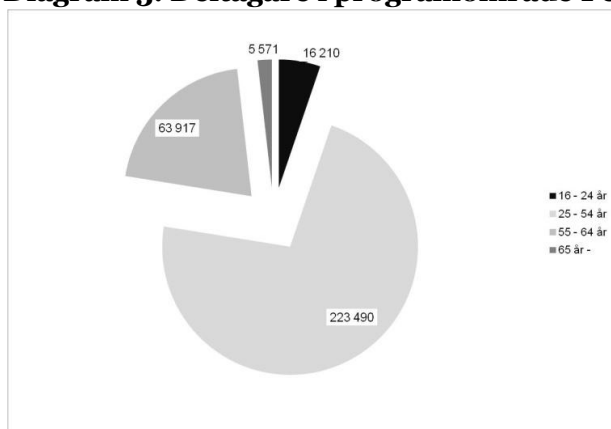
⁶² Med jämn könsfördelning avses att könsfördelningen ligger inom intervallet 50 % + 10 %

har markerat en diskrimineringsgrund eftersom de arbetar med jämställdhetsintegrering och tillgänglighet som är generella krav i programmet.

Tabell 10a visar ålder- och könsfördelning på deltagarna i programområde 1. Av tabellen framgår att nära 75 procent av deltagarna är i åldersgruppen 25-54 år. I diagram 3 nedan visas åldersfördelningen på deltagarna inom programområde 1. De ungas andel av deltagarna är totalt 5 procent. Två 2 procent av deltagarna motsvarande 5 571 stycken var 65 år eller äldre när de påbörjade deltagande

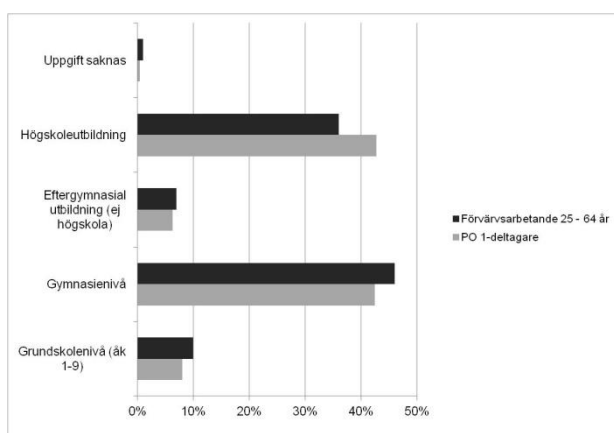
Diagram 3. Deltagare i programområde 1 efter ålder.

Könsfördelningen varierar mellan åldersgrupperna. För de som är mellan 16 och 24 år är 51 procent kvinnor och 49 procent män sedan ökar andelen kvinnor och för de mellan 55 och 64 år är andelen kvinnor 60 procent.

Tabell 12 visar bland deltagare efter individens högsta utbildningsnivå och diagram 4 nedan baseras på denna tabell samt uppgifter om utbildningsnivån för förvärvsarbetande i åldern 25-64 år. Denna uppgift är hämtad ur Socialfonden i Siffror 2014⁶³. Utbildningsnivån bland deltagarna i PO 1 är således högre än befolkningen totalt.

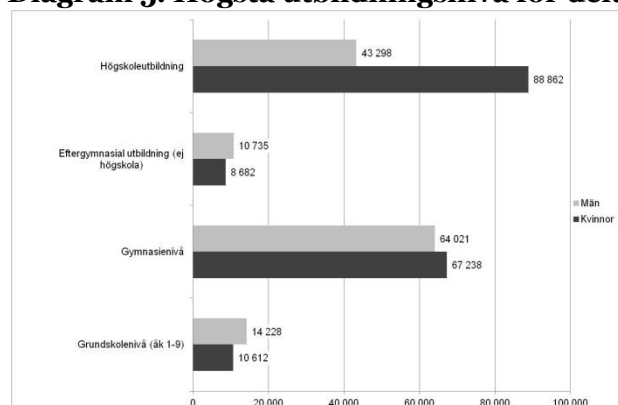
Diagram 4. Högsta utbildningsnivå för deltagare i programområde 1 och förvärvsarbetande i Sverige 25 -64 år.

⁶³ Socialfonden i Siffror 2014

Tittar man närmare på utbildningsnivån för PO 1-deltagarna uppdelat på kön framträder markanta skillnader. Kvinnorna har en betydligt högre utbildningsnivå än männen. Mer än hälften (51 %) av kvinnorna har en högskoleutbildning och av männen är det 33 procent som är högskoleutbildade. Detta kan bero på att offentliga sektorn är den största projektägaren i PO 1 och offentlig sektor karaktäriseras av en högre utbildningsnivå än privat sektor samt en hög andel kvinnor. En annan bidragande förklaring kan vara att kravet om att kompetensutveckling ska kopplas till verksamhetsutveckling kan ha inneburit att chefer och nyckelpersoner i organisationerna prioriterats.

Diagram 5. Högsta utbildningsnivå för deltagare i programområde 1 efter kön.

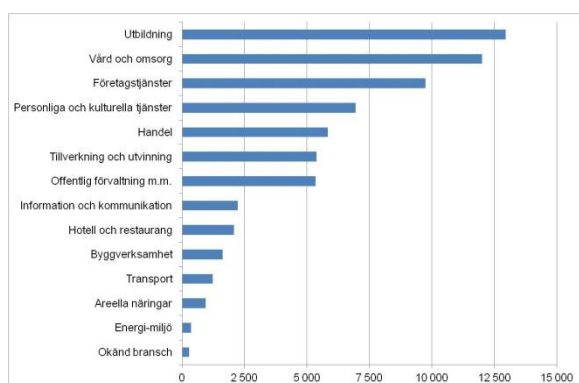
Tabell 9 i tabellbilagan visar uppgifter om deltagande arbetsställen fördelat på antal anställda, bransch och arbetsmarknadssektor. Tabellen visar att 67 000 olika arbetsställen har haft deltagare i projekt tom. 2013. Av dessa har 38 procent upp till 10 anställda och 32 procent 11-49 anställda vilket innebär att arbetsställen med upp till 49 anställda svarar för 70 procent av det totala antalet deltagande arbetsställen.

Totalt har 5 550 egenföretagare påbörjat programdeltagande varav 3 200 kvinnor och 2 350 män. Det motsvarar 2 procent av deltagarna i programområde 1.

Förutom dessa har 5 500 företagare i eget aktiebolag påbörjat projektdeltagande varav 2 100 kvinnor och 3 400 män. I bland annat Nationalräkenskaperna räknas de som vanliga anställda eftersom de får en kontrolluppgift och därför ingår de inte heller i redovisningen av denna indikator. Det är fler kvinnor bland deltagande egenföretagare men om man lägger ihop egenföretagarna med de som är anställda i eget aktiebolag så är 52 procent av deltagarna i denna kategori män och 48 procent kvinnor.

Diagram 6. Deltagande arbetsställen efter bransch⁶⁴

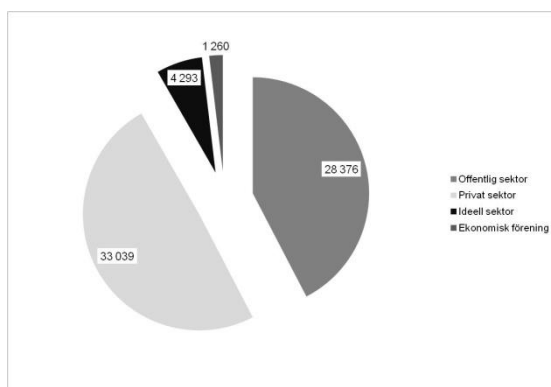
⁶⁴ Socialfonden i siffror 2013

Flest arbetsställen representerar branscherna; Utbildning, Vård och omsorg samt Företagstjänster. Dessa tre branscher svarar för 52 procent av de deltagande arbetsställena. Samtliga branscher utom Fastighetsverksamhet samt Kreditinstitut och försäkringsbolag finns representerade bland de branscher som deltagit i projekt.

49 procent av arbetsställena kommer från den privata sektorn och 42 procent från offentliga sektorn. I jämförelse med föregående år så har andelen privata arbetsställen minskat med två procentenheter medan andelen offentliga arbetsställen har ökat från 41 till 42 procent.

Diagram 7. Deltagande arbetsställen efter arbetsmarknadssektor.

Tabell 8 i tabellbilagan redovisar utvecklingen av resultat- och effektindikatorer. SCB genomförde på Svenska ESF-rådets uppdrag under 2010 de första mätningarna av de resultat- och effektindikatorer som baseras på deltagarnas upplevelse. Svarsfrekvensen för undersökningarna blev mycket låg vilket redovisades i årsrapporten för 2010. För programområde 1 har Svenska ESF-rådet beslutat att inte göra fortsatta enkätundersökningar eftersom resultaten får mycket låg tillförlitlighet. Som ovan nämnts har ESF-rådet tvingats konstatera att det inte finns någon möjlighet att redovisa de upplevelsebaserade indikatorerna som avser arbetsställen.

För att visa vad som hänt med deltagarna efter de avslutat projektdeltagandet har till denna årsrapport data från två källor; dels från programutvärderingen och dels från SCB:s registerbaserade aktivitetsstatistik.

För att bedöma Socialfondens effekter på individnivå inom PO1 genomförde Ramböll AB inom ramen för programutvärderingen en så kallad tvillinganalys (Propensity Score Matching). I en tvillinganalys jämförs utvecklingen bland deltagarna i en insats med personer som är så lika insatsens deltagare som möjligt.

Programmets effektivitet med avseende på förvärvsinkomst samt till byte av arbetsställe, yrke och bransch värderades.

Analyserna visade att Socialfonden bidragit till en positiv löneutveckling och till en ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Det är dessutom troligt att dessa resultat hänger samman, vilket innebär att en del av den konstaterade löneökningen förmodligen kan tillskrivas en mobiliseringseffekt, dvs. att förvärvsinkomsten har ökat i samband med att individer bytt arbetsställe, bransch eller yrke. Resultaten gäller för året efter projektslut.

Storleken på bidraget kan diskuteras och studien kunde inte utesluta en positiv selektion dvs. att delar av effekterna kan bero på att deltagarna består av personer som är särskilt kunniga och drivna.

SCB har utvecklat en metod att utifrån individers försörjning mäta anknytningen till arbetsmarknaden. Metoden kallas Registerbaserad aktivitetsstatistik (RAKS)⁶⁵. Raks mäter individens anknytning i en sjugradig skala från helårsanställd till utan arbete. I och med att projekten rapporterar personnummer till SCB finns det möjlighet att koppla deltagarna och se hur deras koppling till arbetsmarknaden utvecklats efter avslutat projekt.

Redovisningen omfattar deltagare i avslutade projekt till och med juni 2012. Totalt hade då 183 tusen deltagare avslutat sitt deltagande. Tabell 6 nedan redovisar deras anknytning till arbetsmarknaden året de påbörjade projekten.

Tabell 6. Etableringsgrad vid projektstart och året efter projektslut⁶⁶

	Före projektstart		Efter projektslut	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Etablerad	149 965	82%	144 908	79%
Företagare eller kombinator	24 302	13%	25 456	14%
Svagt etablerad	7 043	4%	10 010	5%
Utan arbete	1 703	1%	2 639	1%
Totalt	183 013	100%	183 013	100%

Tabellen visar att 95 procent av deltagarna var etablerade⁶⁷ på arbetsmarknaden, 4 procent svagt etablerade och 1 procent av deltagarna saknade arbete. Mot bakgrund av att PO 1 riktar sig till sysselsatta kan det verka märkligt att det finns deltagare utan arbete men det förklaras bland annat av att Raks mäter helårsanknytningen och om en individ sent på året fått en anställning och genom denna deltar i ett projekt redovisas deltagaren ändå som arbetslös. Ett annat exempel är om en deltagare varit föräldraledig en stor del av året.

Tabellen visar, något förvånande, att etableringsgraden minskat året efter projektslut. Andelen etablerade har minskat med två procentenheter och andelen svagt etablerade har ökat med 1 procentenhet. Det kan finnas flera förklaringar till det, bland annat kan det vara deltagare i varselprojekt för vilka varslet ledde till uppsägning, det kan också vara en effekt av att situationen på arbetsmarknaden totalt försvårats eller att deltagare gått i pension.

⁶⁵ Mer om RAKS finns att läsa på http://www.scb.se/Statistik/AM/AM9903/_dokument/RAKS---Registerbaserad-aktivitetsstatistik.pdf

⁶⁶ Socialfonden i siffror 2013

⁶⁷ Som etablerad ingår förutom de som i tabellen redovisas som etablerade även företagare och kombinatorer.

För att utveckla analysen skulle jämförelser mot en kontrollgrupp behöva göras och redovisningen brytas ned på branscher mm. Det är en av flera tänkbara utvecklingar av redovisningen av Raks-data.

Projekten och deras ekonomi

Ett av målen inom programområde 1 är att 75 procent av förprojekteringarna ska gå vidare till genomförandeprojekt. Under år 2013 har inga beslut fattats som påverkar den redovisning som gjordes i årsrapporten för 2012. Vid 2012 års utgång hade 595 förprojekteringsprojekt avslutats varav 357 stycken kopplats till ett genomförandeprojekt. Av dessa 357 genomförandeprojekt hade 231 bifallits. Det innebär att 39 procent av de avslutade förprojekteringarna hittills gått vidare till genomförande. Inga nya beslut om genomförandeprojekt baserade på de avslutade förprojekteringarna kommer att fattas under denna programperiod och man kan således konstatera att programmets mål om att 75 procent av förprojekteringarna ska gå vidare till genomförande inte kommer att nås.

Svenska ESF-rådet har i två steg närmare analyserat orsakerna till varför målet inte nås. I det första steget genomfördes en skrivbordsundersökning av de förprojekteringar för vilka en genomförandeansökan lämnats in men där genomförandeprojektet inte fått beslut om stöd. Totalt omfattade detta 155 projekt varav 68 fått avslag efter ESF-rådets beredning, 78 har fått avslag efter strukturfondspartnerskapets prioritering och 9 ansökningar som återtagits.

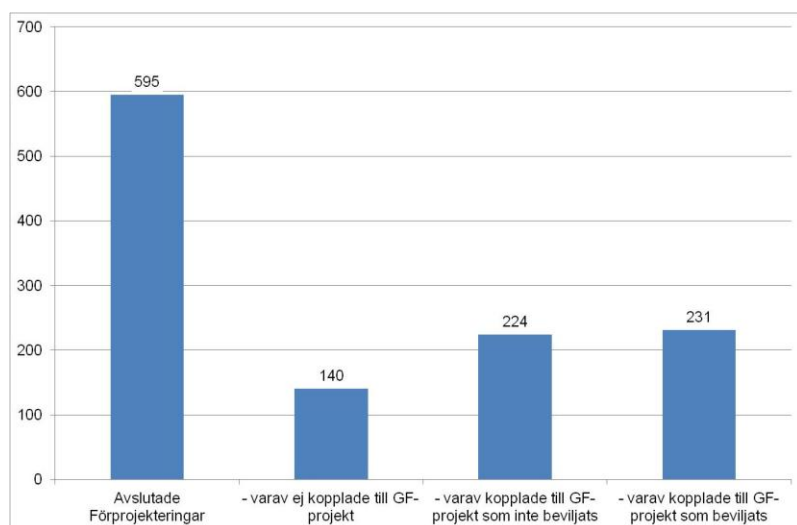
Bland de projekt som fått avslag efter ESF-rådets beredning var den vanligaste orsaken att projekten inte uppfyllde kraven i ansökningsomgången tätt följt av att projektet inte uppfyllde de nationella urvalskriterierna. För de projekt som fått avslag efter Strukturfondspartnerskapets prioritering bedömdes mer än hälften inte ha en sådan kvalitet att de borde prioriteras. De övriga projekten prioriterades inte på grund av att utlysningen var fulltecknad.

De projekt som återtogs gjorde det i huvudsak för att projekten efter samråd med ESF-handläggare inte bedömdes ha några förutsättningar att gå vidare till genomförande.

Nästa steg omfattade de avslutade förprojekteringarna för vilka det inte fanns någon koppling till ett genomförandeprojekt. För dessa genomfördes en undersökning till ESF-rådets regionkontor där de för respektive projekt skulle redogöra för anledningen till att projektet inte gick vidare och ansökte om ett genomförande. Eftersom det i många fall var länge sedan projektet avslutats hade orsaken till varför projektet inte gick vidare fallit i glömska eller så hade handläggaren för projektet slutat. Sammanfattningsvis ledde denna del av undersökningen till att ytterligare 29 avslutade förprojekteringar kunde kopplas till beviljade genomförandeprojekt.

Av diagrammet nedan kan man utläsa att totalt 455 avslutade förprojekteringar gått vidare med ansökan om genomförandeprojekt vilket motsvarar 76 procent. Av dessa har 231 stycken eller 39 procent gått vidare till genomförande.

Diagram 8. Avslutade förprojekteringar kopplade till genomförandeprojekt.

I diagram 9 nedan redovisas det utbetalade ESF-stödet och den godkända nationella medfinansieringen per deltagande arbetsställe. Programmet karaktär där ansökan om utbetalning ska inkomma senast tre månader efter den period kostnaderna avser samt handläggningstiden för ansökningarna om utbetalning medför att utbetalningarna år 2009 till viss del innehåller kostnader för aktiviteter som utfördes år 2008, utbetalningarna 2010 avser till viss del aktiviteter från 2009 osv. Vidare är samtliga utbetalningar för 2013 års aktiviteter ännu inte gjorda.

Diagrammet visar att det utbetalade stödet per deltagande arbetsställe ökat under 2013. Under 2013 minskade såväl utbetalningarna som antalet deltagande arbetsställen, men antalet arbetsställen minskade relativt mer varför utbetalningarna per arbetsställe ökade. Att såväl utbetalningar som antal deltagande arbetsställen minskat beror på att programområde 1 är i slutskedet och efter 30 juni 2014 kommer enbart ett projekt att pågå. Att nivåerna är lika beror på att ESF-stöd och nationell medfinansiering är lika i programområde 1.

Diagram 9. Utbetalat ESF-stöd och godkänd nationell medfinansiering per deltagande arbetsställe och år, euro.

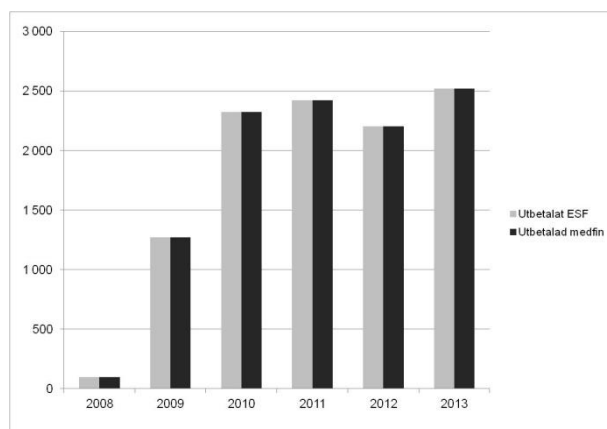

Diagram 10 nedan visar det utbetalade ESF-stödet och den godkända nationella medfinansieringen per deltagare i genomförandeprojekt. Förprojekteringarna har inte deltagare och redovisas därför inte. Beloppet per deltagare har stabiliserats under åren 2010-2012 på en nivå på cirka 375 euro per deltagare i ESF-stöd och

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Diarienummer

2014-00250

medfinansiering men ökade till 450 euro per deltagare 2013. Det är en effekt av att PO 1 är i slutskedet och att antalet deltagare under året minskat mer än utbetalningarna.

Diagram 10. Utbetalat ESF-stöd och godkänd nationell medfinansiering per deltagare och år, euro.

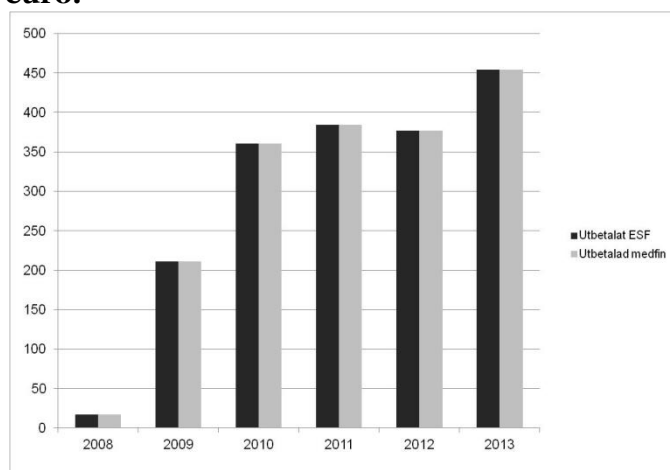
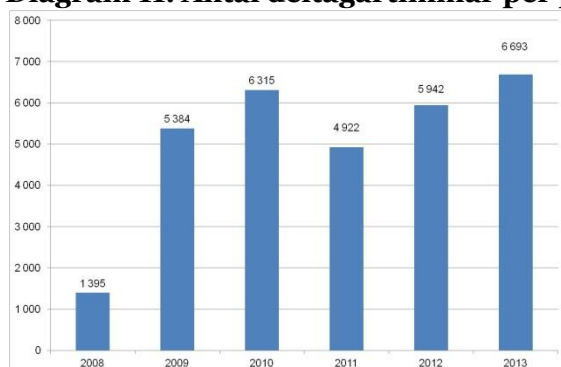

Diagram 11 visar antalet deltagartimmar per projekt. I diagrammet har antalet redovisade timmar fördelats på antalet pågående projekt. Att diagrammet visar på en minskning 2011 förklaras delvis på att många av de pågående projekten vi årsskiftet 2011/2012 var inne i mobiliseringsfasen och därmed hade projekten ännu inte haft deltagare redovisade. Erfarenheterna från tidigare år visar också att inrapporteringen av deltagare och timmar för senaste år pågår under hela första halvåret innevarande år (dvs. 2014) vilket medför att det redovisade antalet timmar per projekt 2013 kommer att stiga något.

Diagram 11. Antal deltagartimmar per projekt.

Betydande problem och åtgärder för att lösa dem

De betydande problem som var aktuella under 2013 gällde båda programområdena, se avsnitt 2.3.

3.3 Programområde 2: uppnådda mål och analys av utvecklingen

Programområde 2 syftar till att bidra till ökad social sammanhållning och ett inkluderande arbetsliv med fokus på personer som idag står långt från arbetsmarknaden. Att underlätta för personer med utländsk bakgrund samt för unga att etablera sig på arbetsmarknaden, skall särskilt prioriteras. Vad gäller ungas etablering kan stöd ges till insatser som syftar till att gruppen unga som hamnat i ett utanförskap minskar, samt i andra hand, till

insatser i syfte att förebygga att unga hamnar i ett utanförskap. Utrymme ges därmed för insatser riktade till unga som är på väg in i arbetslivet, med särskilt fokus på de som inte fullföljt sina gymnasiestudier.⁶⁸

Av tabell 13 -19 i tabellbilagan redovisas kvantifierade mål och indikatorer för programområde 2. För de fysiska och finansiella indikatorerna finns nu erfarenhet från sex programår som kan användas i analysen. För resultat- och effektindikatorerna är underlaget betydligt mer begränsat. Effekter på främjande av jämställdhet och information i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) 1081/2006 finns redovisade i avsnitt 2.1.8. Det fanns för 2013 inga särskilda åtgärder vidtagna för programområde 2.

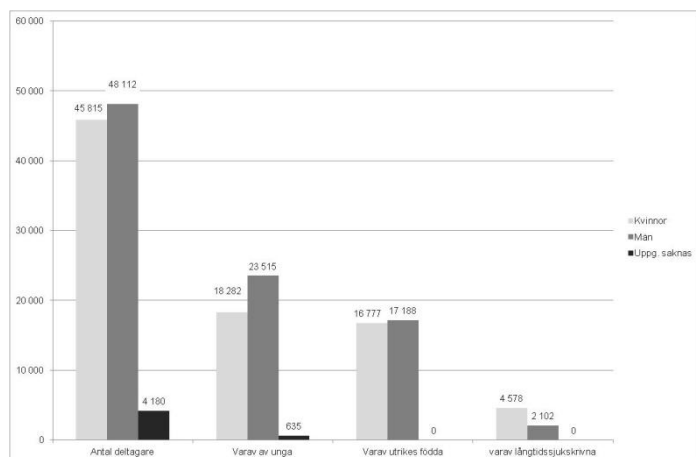
⁶⁸ Avsnitt 3.1 i det operativa programmet

Deltagare

Tabell 13 i tabellbilagan visar de kvantifierade målen och resultaten.

Diagram 12. Deltagare enligt de kvantifierade målen fördelat på kön.

Hittills har 98 100 deltagare börjat vilket motsvarar 131 procent av målet. Av dessa är 34 000 utrikes födda vilket innebär att målet om 15 000 deltagare i år uppnått. Även för unga deltagare är målet redan uppnått i och med att 42 400 individer påbörjat deltagande, även för unga är målet 15 000 deltagare.

Däremot är antalet redovisade långtidssjukskrivna deltagare i förhållande till deltagarmålet fortfarande lågt. 6 700 långtidssjukskrivna personer har påbörjat deltagande och målet är 10 000. Det innebär att 67 procent av målet är uppnått.

Målet att andelen deltagare 90 dagar efter avslutat projekt ska vara minst 10 procentenheter högre än det viktade genomsnittliga resultatet för Särskilt anställningsstöd och Förberedande utbildning (FUB), (eller annan reguljär åtgärd för motsvarande målgrupp) uppdelat för respektive år samt för hela programperioden är i stort sett uppnått. I jämförelse med de i målet angivna aktiviteterna är 18 procentenheter fler ESF-deltagare i arbete. Relevansen i att jämföra ESF-projekten med Särskilt anställningsstöd och Förberedande utbildning kan på goda grunder ifrågasättas och det fanns planer på att genomföra ett utvecklingsprojekt för att göra jämförelserna mer relevanta. I och med att Temagruppen Integration i arbetslivet (TIA) på vetenskaplig grund genomförde jämförelser av resultat från ESF-projekten och Arbetsförmedlingens verksamhet genomfördes inte dessa planer.

TIA:s rapport⁶⁹ publicerades 2013. Studien jämför personer som avslutat ett ESF-projekt eller ett program hos Arbetsförmedlingen under perioden januari 2008 till maj 2012. Det utfall som studerades var om deltagaren var i arbete 90 dagar efter avslutad insats. TIA redovisade bland annat en jämförelse enligt det mål som finns i Socialfondsprogrammet men tog inte med Särskilt anställningsstöd eftersom så få arbetssökande deltar i detta program, i synnerhet bland ESF-deltagarna. Resultatet visade att andelen i arbete 90 dagar efter avslut är cirka 12 procentenheter högre bland ESF-deltagare än motsvarande andel bland FUB-deltagare men att skillnaderna successivt minskar för att slutligen försvinna.

⁶⁹ På jakt efter framgångsrik arbetslivsintegrering. Effekter av deltagande i socialfondsfinansierade projekt i jämförelse med Arbetsförmedlingens ordinarie verksamhet.

Som ovan nämnts har ESF-rådet och SCB konstaterat att det inte finns någon möjlighet att redovisa det upplevelsebaserade målet om att 70 procent av de deltagare som avslutat projekt ska anse att de kommit närmare arbetsmarknaden. Istället redovisas nedan uppgifter om deltagarna anknytning till arbetsmarknaden, se tabell 7 nedan.

Tabell 16 visar ålders- och könsfördelning på deltagarna. Könsfördelningen är jämn, 49 procent av deltagarna är kvinnor, 47 procent män och för 4 procent av deltagarna saknas uppgift om kön. Att uppgift om kön saknas beror på att personnumret inte gått att matcha med registret över totalbefolkningen. Av tabellen framgår att 44 procent av deltagarna är i åldersgruppen 16-24 år medan 49 procent tillhör åldersgruppen 25-54 och 7 procent är 55-64 år. Avståndet mellan de två största åldersgrupperna har minskat något jämfört med 2012, medan den minsta är oförändrad. Förutom dessa deltagare i åldern 16-64 år finns 192 deltagare äldre än 65 år och 45 deltagare med okänd ålder redovisade.

Diagram 13. Åldersfördelningen på deltagarna.

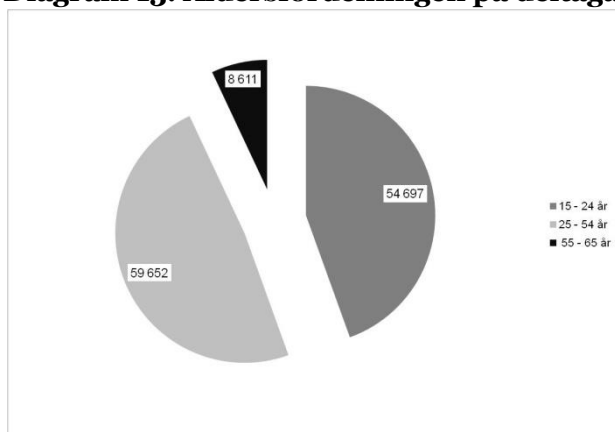
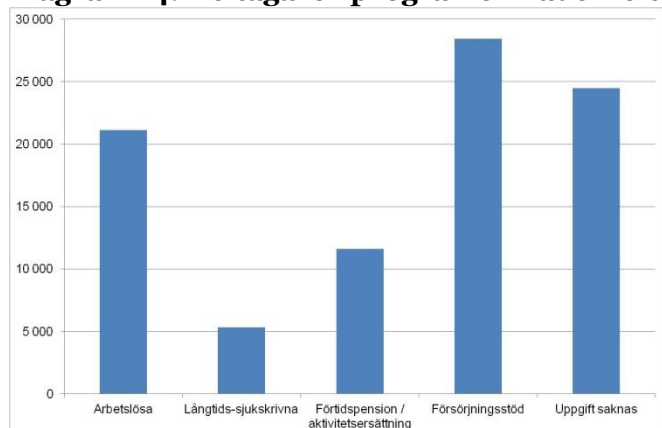
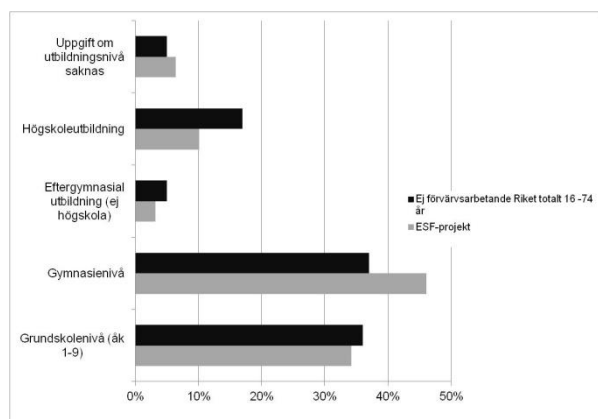

Diagram 14 visar deltagare som påbörjat projekt åren 2008 till 2012 efter försörjning, uppgift om de deltagare som enbart har försörjningsstöd ännu saknas för 2013. Av diagrammet framgår att merparten av de deltagare som har försörjning får det enbart i form av försörjningsstöd.

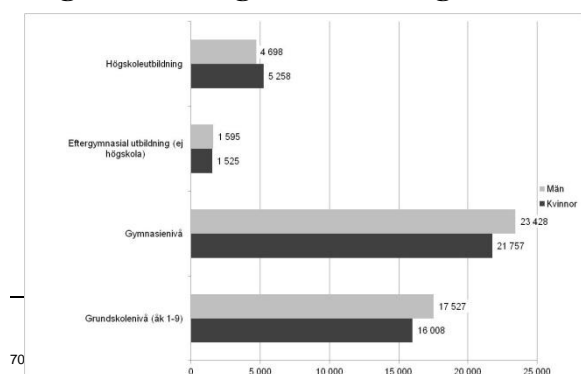
Om man enbart tittat på den period där det finns uppgifter dvs. 2008 - 2012 ser man att 31 procent av deltagarna enbart har försörjningsstöd som försörjning. För knappt 25 000 deltagare saknas uppgift om försörjning. ESF-rådet har låtit SCB närmare undersöka den grupp där uppgift om försörjning saknas och gruppen domineras av ungdomar som bor med en eller bägge föräldrarna och kvinnor utan inkomst.

Diagram 14. Deltagare i programområde 2 efter försörjning⁷⁰

Av diagram 15 nedan framgår utbildningsnivån för de som påbörjat deltagande inom programområde 2 i jämförelse med icke förvärvsarbetande i riket totalt. Notera att deltagarna i PO 2 även ingår i jämförelsegruppen. Diagrammet visar att andelen med eftergymnasial utbildning är större för de som inte förvärvsarbetar i riket än bland PO 2-deltagarna, 22 procent av dem har eftergymnasial utbildning mot 17 procent bland PO 2 deltagarna. En förklaring till det är att det är en stor andel av deltagare i PO 2 är unga.

Diagram 15. Utbildningsnivå för deltagare i programområde 2 och i riket totalt⁷¹.

Till skillnad från PO 1 finns inga större skillnader när man jämför på utbildningsnivån för kvinnor och män som påbörjat PO 2.

Diagram 16. Högsta utbildningsnivå för deltagare i programområde 2 efter kön.

⁷¹ Socialfonden i siffror 2014

Tabell 14 i tabellbilagan syftar till att redovisa utvecklingen av resultat- och effektindikatorer. Som framgår av tabellbilagan saknas delvis uppgifter. SCB har på Svenska ESF-rådets uppdrag genomfört mätningar under 2010 och 2011 den andra mätningen av de resultat- och effektindikatorer som baseras på deltagarnas upplevelse. Svenska ESF-rådet och SCB har konstaterat att de inkomna svaren inte är tillräckligt många för att göra en skattning av uppfattningen hos samtliga deltagare som slutat under året. Liksom för programområde 1 redovisas istället uppgifter från två olika källor för att fördjupa redovisningen av Socialfondens resultat. Dels Temagruppen Integrations i arbetslivets studie *Framgång eller återgång till det normala?*⁷² och dels uppgifter från den registerbaserade aktivitetsstatistiken.

TIA genomförde en så kallad tvillinganalys där deltagare som påbörjat ESF-insatser under åren 2008-2010 jämfördes med personer som hade liknande egenskaper och erfarenheter med ESF-deltagarna. Resultatet indikerar inledningsvis en svagt positiv effekt för Socialfonden i relation till jämförbara individer men effekten avtar och efter tre år är den borta.

Liksom för PO 1 har matchningar mot den registerbaserade aktivitetsstatistiken (RAKS) gjorts även för PO 2. SCB har genomfört mätningar på de deltagare som ingått i projekt som slutat till och med juni 2012. Totalt ingår 56 401 tidigare deltagare i den population som studeras. Tabell 7 nedan visar etableringsgraden vid projektstart och efter avslutat projekt.

Tabell 7. Etableringsgrad vid projektstart och året efter projektslut.⁷³

	Före projektstart		Efter projekt	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Etablerad	10 629	19%	17 353	31%
Företagare eller kombinator	1 026	2%	1 342	2%
Svagt etablerad	14 466	26%	12 985	23%
Utan arbete	30 280	54%	24 721	44%
Totalt	56 401	100%	56 401	100%

Tabellen visar att 20 procent av deltagarna var etablerade på arbetsmarknaden vilket är förvånande då PO 2 riktar sig till deltagare utanför arbetsmarknaden. Att deltagare kan vara etablerade vid projektstart trots att dessa inte är målgrupp för PO 2 kan bland annat förklaras av att RAKS avser helår och att en deltagare kan ha varit utan arbete vid årets början, deltagit i ett projekt men sedan avslutat sitt projektdeltagande tack vare en anställning. En annan möjlighet är att en deltagare var etablerad under stora delar av året men att han eller hon sedan blev arbetslös och påbörjade ett projekt innan årsskiftet.

Året efter avslutat projekt var 33 procent av deltagarna etablerade⁷⁴ på arbetsmarknaden vilket kan jämföras med 23 procent vid startåret. Antalet företagare och kombinatorer har också ökat något. Av övriga deltagare var det 23 procent som hade en svag etablering vilket är en minskning jämfört med när deltagarna startade i projektet. Andelen helt utan arbete har gått från 54 procent till 43 procent, vilket visar på en högre etablering för deltagarna i PO 2 efter avslutat projektdeltagande jämfört med situationen vid projektstart.

⁷² Institutet för framtidsstudier. Forskningsrapport 2014/3

⁷³ Se Socialfonden i siffror 2013.

⁷⁴ Som etablerad räknas de som i tabellen redovisas som Etablerad plus de som redovisas som Företagare eller kombinator

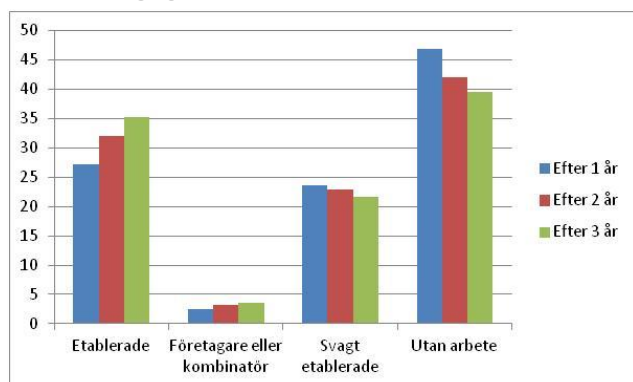

Som ovan nämnts saknar vi en källa för att följa upp hur stor del av PO 2-deltagarna som 90 dagar efter avslutat projekt deltar i reguljär utbildning. Med hjälp av Raks-uppgifterna går det att se hur stor del av de deltagare som inte etablerat sig helt eller delvis på arbetsmarknaden som har sin huvudsakliga försörjning från studiestöd.

Av de 24 721 deltagarna som i tabellen ovan var utan arbete hade 11 procent, motsvarande 2 700 deltagare, sin huvudsakliga inkomst från studiestöd året efter avslutat projektdeltagande. Det motsvarar knappt 5 procent av deltagarna⁷⁵.

För de deltagare som avslutade insatserna under åren 2008 och 2009 kan man studera hur deras etablering på arbetsmarknaden utvecklats tre år efter avslutad insats. Här är det viktigt att ha i minnet att sambandet mellan arbetsmarknadssituationen och ESF-insatsen blir svagare ju längre tid som går.

Diagram 17 Andel deltagare 1-3 år efter avslutat projektdeltagande år 2008–2009 fördelat på etableringsgrad, PO 2

Av diagram 17 framgår det att andelen etablerade har ökat jämfört med situationen året efter avslutat projekt, från 27 procent till 32 procent efter två år och till 35 procent efter tre år. Även andelen företagare/kombinatorer har ökat, från två till fyra procent. Andelen utan arbete har minskat från 47 procent året efter projektslut till 40 procent efter tre år.

Som framgår av tabell 14 saknas uppgifter om hur stor del av de deltagare som var långtidssjukskrivna före projektstart som 90 dagar efter avslutat projekt var i arbete, utbildning eller annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Inte heller finns uppgifter om hur stor del av dessa deltagare som upplever att möjligheterna att få ett arbete ökat. Genom att använda uppgifter från RAKS kan vi nu för andra året redovisa uppgifter om etableringsgraden på arbetsmarknaden året efter avslutat projekt ser ut för deltagare som var långtidssjukskrivna före projektstart. Redovisningen omfattar de 2 580 deltagare som avslutat deltagandet år till och med juni 2012 eller tidigare.

⁷⁵ Se Socialfonden i siffror 2014.

Tabell 8. Etableringsgrad på arbetsmarknaden året efter projektslut för långtidssjukskrivna deltagare.⁷⁶

Etablering	Antal	Andel %
Etablerade	485	19
Företagare eller kombinatör	161	6
Svagt etablerade	706	27
Ej etablerade	1 228	48
Samtliga	2 580	100

Av tabellen framgår att 25 procent av de långtidssjukskrivna deltagarna var etablerade på arbetsmarknaden året efter avslutat projektdeltagande. Det är 6 procentenheter lägre än för PO 2 totalt. 48 procent av deltagarna saknade helt utan etablering på arbetsmarknaden vilket är 4 procentenheter mer än för PO 2 totalt.

Projekten och dess ekonomi

I tabell 9 nedan redovisas deltagartimmar, det utbetalade stödet och den godkända nationella medfinansieringen per projekt.

Tabellen visar att antalet deltagartimmar per projekt ökat sedan 2012. Det förklaras av inga genomförandeprojekt befunnit sig i mobiliseringsfas under 2013 utan samtliga har varit i en fas där de har deltagare.

Tolkningen av det genomsnittligt utbetalade stödet och godkända medfinansieringen per projekt påverkas av att de pågående genomförandeprojekten består av projekt som hunnit en bit in i projektet och att inga projekt befinner sig i mobiliseringsfas. Även programmets karaktär där ansökan om utbetalning ska inkomma senast tre månader efter den period kostnaderna avser samt handläggningstiden för ansökningarna om utbetalning medför att utbetalningarna år 2009 till viss del innehåller kostnader för aktiviteter som utfördes år 2008, utbetalningarna 2010 avser till viss del aktiviteter från 2009 och så vidare. Samtliga utbetalningar för 2013 års aktiviteter är dessutom ännu inte gjorda. Detta gör att det är svårt att dra några slutsatser från tabellen.

Beträffande medfinansieringen så uppgår den totalt till 61 procent. mot bakgrund av att PO 2 haft en hög in-teckningsgrad påbörjades under hösten ett arbete med att minska den totala medfinansieringen för att undvika att programmet överintecknas. En effekt av det arbetet märks 213 i och med att den godkända medfinansieringsandelen då var 59 procent vilket är lägre än tidigare år.

⁷⁶ Källa: SCB /Raks

Tabell 9. Deltagartimmar och stöd per projekt

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Antal deltagartimmar per projekt.	23 080	44 871	52 643	46 537	53 196	62 470
Utbetalat ESF-stöd per genomförandeprojekt.	180 450	1 191 383	1 853 087	1 610 230	2 164 001	3 229 481
Godkänd medfinansiering per genomförandeprojekt	159 819	1 840 775	2 940 606	2 726 180	3 296 116	4 599 675

Betydande problem och åtgärder för att lösa dem

De betydande problem som var aktuella under 2013 gällde båda programområdena, se avsnitt 2.3.

4. ESF-program: Enhetlighet och koncentration

4.1 Koppling till Europeiska sysselsättningsstrategin

Socialfonden i Sverige är konstruerad så att den kan vara ett komplement till nationella åtgärder inom utbildnings-, arbetsmarknads- och arbetslivsområdet. Den 17 oktober 2008 utgavs *Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning 2008-2010*⁷⁷. Ett särskilt avsnitt av programmet tillägnas strukturfonderna, därmed Socialfonden. Avsnittet är en beskrivning av fonden⁷⁸. Handlingsprogrammet fokuserar därmed särskilt på strukturfonderna som ett specifikt bidrag till Lissabonstrategin och understryker det starka fokuset på lärandet i båda fonder.

I oktober 2009 kom en uppföljningsrapport av handlingsprogrammet⁷⁹. Rapporten ger lite statistik kring Socialfondens projekt åren 2008-2009 och även några slutsatser från programutvärderingen⁸⁰.

Sedan Europa 2020-strategin antogs under våren 2010 ska varje medlemsland till kommissionen lämna ett årligt reformprogram om hur medlemslandet har arbetat med att uppfylla strategins mål och riktlinjer. Skrivningarna om Socialfonden i 2012 och 2013 års nationella reformprogram har inte förändrats med avseende på den strategiska kopplingen till sysselsättningsstrategin och 2020-strategin.

4.2 Koppling till nationella handlingsplanen för social delaktighet

Den 30 september 2008 lämnade regeringen Sveriges strategirapport för social trygghet och social delaktighet 2008-2010 till Europeiska kommissionen⁸¹. I tidigare årsrapport för 2010 har strategin redovisats. Ingen ny strategi eller uppföljningsrapport har skrivits under 2011, 2012 eller 2013.

Under 2011 initierade ESF-rådet den nationella ansökningsomgången "Europa 2020". Av det utlysta beloppet på cirka 300 miljoner kronor var cirka 60 miljoner avsatta för projekt som syftade till att arbeta med teman i Europa 2020-strategin. Aktuella teman var fattigdomsbekämpning, romers situation och sociala innovationer. Här beslutade Svenska ESF-rådet om tre projekt, ett inom varje tema. Resterande projektmedel avsåg breda insatser inom programområde 2; här beslutade Svenska ESF-rådet om nio projekt. Beslutade medel uppgick till cirka 230 miljoner kronor. I avsnitt 2.1.7, *Artikel 10-kriterier*, belyses hur några av ansökningsomgångens projekt arbetat med fattigdomsbekämpning och social delaktighet under 2012.

Socialfondens bidrag och koppling till strategin finns både inom programområde 1 och 2.

4.3 Koppling till sysselsättningsmålen och Europeiska kommissionens rekommendationer

Enligt den tidigare Lissabonstrategin skulle länderna verka för att uppnå 70 procent i sysselsättningsgrad, 60 procent för kvinnor och 50 procent för äldre. Sverige har – såsom det redovisats i tidigare årsrapporter – i genomsnitt högre sysselsättningsgrad för samtliga grupper. Samtidigt finns det stora utmaningar såsom

⁷⁷ Skrivelse 2008/09:34.

⁷⁸ Ibid., ss. 87 och 89.

⁷⁹ Skrivelse 2009/10:34

⁸⁰ Ibid., ss 83-84.

⁸¹ Sid. 19 i Sveriges strategirapport för social trygghet och social delaktighet 2008–2010, S 2008.028

deltidssysselsättning bland kvinnor, hög arbetslöshet bland utrikes födda, ungdomar (både med inrikes och utrikes födda) samt personer som är helt eller delvis sjukskrivna⁸².

Sedan Europa 2020-strategin blev gällande finns det fem övergripande mål för EU samt fem landspecifika mål⁸³. Tre av de fem övergripande EU-målen tar fasta på arbetslivs- och arbetsmarknadsområdet:

- Ökad sysselsättningsgrad på minst 75 procent för kvinnor och män i åldersgruppen 20 till 64 år. Särskilt ska unga, äldre och lågkvalificerade och invandrade arbetstagares delaktighet förstärkas.
- Minskat skolavhopp med 10 procentenheter och ökad andel eftergymnasiala elever inom åldrarna 30 till 34 år till 40 procent.
- Främja social integration så att 20 miljoner människor kan lämna utanförskapet.

I Sveriges fall är det tre av de fem målen som har bäring på arbetslivs- och arbetsmarknadsområdet är:

- Sysselsättningsmålet har satts till väl över 80 procent.
- Minska andelen arbetslösa och sjukskrivna och de som är utanför av andra skäl till väl under 14 procent.
- Andel ungdomar som avbryter gymnasiet och andelen 30-34-åringar med minst tvåårig eftergymnasial ingår i ett gemensamt formulerat mål
- Andelen 18 till 24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier och som inte studerar ska under 10 procent år.
- Andelen personer som studerar minst en tvåårig eftergymnasial utbildning ska vara mellan 40 till 45 procent.

Angående första målet fokuserar Socialfonden i Sverige – enligt det som också framkommit i avsnitt 3 – på utrikes födda och ungdomar.

Den äldre arbetskraften och äldres delaktighet generellt hade under 2012 en framträdande roll i ESF-rådets arbete med genomförandet av temaåret för aktivt åldrande. För ytterligare beskrivning av detta arbete se kapitel 2.6.2.

Programmets ambitioner att i programområde 1 satsa på kompetensutveckling för att möta arbetslivets krav har uppnåtts till en viss nivå. En stor andel av de som fått kompetensutveckling är akademiker, som det framgått av avsnitt 3.

Under 2011 gjorde ESF-rådet en upphandling med ESF-medel i syfte att förstärka förebyggande arbetet mot tidigt skolavhopp. De åtta leverantörerna i upphandlingen kommer att arbeta med hundratals ungdomar för att stödja dem att komma tillbaka till studier eller arbete. Den här upphandlingen förstärker därmed det arbete som redan görs för de 20 000 ungdomarna i Socialfonden. Under 2012 tecknades avtal med åtta leverantörer. I slutet av året lämnade en leverantör upphandlingen. Avtalen är på totalt runt 17 miljoner euro med lika mycket i medfinansiering. Största leverantören är Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) med fem regionförbund och över 70 kommuner. De sex övriga är ideella organisationer, kommuner och gymnasieförbund. Leverantörerna och deras samverkansaktörer kommer nästan från alla åtta ESF-regioner. Till och med 2013 hade de sju

⁸² Se Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning - Uppföljningsrapport 2007

⁸³ Se Europa 2020 - EU:s gemensamma tillväxt- och sysselsättningsstrategi.

leverantörerna redovisat runt 1000 deltagare. Under 2012 höll SKL på att lägga grunden för ett kunskapsnav, Pluginnovation.se, som lanserats under våren 2013. Under 2013 har bland annat implementering av resultat från några av projekten påbörjats. En annan viktig satsning under året har varit att ett tv-program med fokus på skolavhopp producerats och sänts.

När det gäller social utestängning har Socialfonden beskrivit några initiativ i avsnittet 2.1.8, *Artikel 10-kriterier*. Socialfondens programområde 2 har stor fokus på arbetslösa och sjukskrivna.

I Europeiska rådets landspecifika rekommendationer för 2011 lyfts ungdomars och andra utsatta gruppers sysselsättning⁸⁴. Denna rekommendation har kvarstått även i 2012 och 2013 års rekommendationer.

5. Program som finansieras av ERUF/Sammanhållningsfonden: större projekt

Avser Regionalfonden och sammanhållningsfonden.

6. Tekniskt stöd (programområde 3)

Det tekniska stödet, programområde 3, uppgår till totalt cirka 55,2 miljoner euro under perioden 2007-2013, varav hälften, 27,6 miljoner euro, finansieras av Socialfonden och hälften av nationell offentlig medfinansiering över anslaget 1:6 utgiftsområde 14.

Utfallet av tekniskt stöd för perioden januari 2007 till 31 december 2013 är 48,9 miljoner euro, varav hälften (20,7 miljoner euro) finansierats med Socialfonden och hälften med nationell offentlig medfinansiering.

91 procent av det tekniska stödet har gått till kostnader för planering, genomförande, övervakning och inspektion. De resterande 9 procenten har gått till kostnader för utvärderings och studier, information och kommunikation, se tabell 3 ovan).

Procentuell andel av strukturfondsbidrag till tekniskt stöd

Den procentuella andelen är 4 procent av strukturfondsbidraget för hela programperioden. Det tekniska stödet finansierades med lika mycket nationellt offentliga medel.

7. Informations- och offentlighetsåtgärder

Information om och publicitet åt Socialfonden, inklusive föredömliga exempel och viktigare evenemang

2013 var det sista året på programperioden och vi satsade på att synliggöra och sprida resultat från åren 2007-2013. Vi arbetade utifrån temat "Skörda frukterna" i våra trycksaker och de event vi har varit med i. Skörda

⁸⁴sid. 5 i Rådet rekommendation om Sveriges reformprogram 2011.

frukterna har varit vårt huvudtema under de tre senaste åren av programperioden med symboliken att ta tillvara alla resultat från socialfondsprojekten och sprida dem.

Webbplatsen har fortsatt varit den enskilt viktigaste informationskanalen för myndigheten. 2013 var antalet besök på webbplatsen cirka 200 000 varav unika besökare uppgick till cirka 70 000. Utöver det har flertalet organisationer i övervakningskommittén och strukturfondspartnerskapen, liksom våra temagrupper och processtöd, information om Socialfonden på sina respektive hemsidor.

På webbplatsen finns förutom artiklar och filmer om projekt och event även information om det operativa programmet och Svenska ESF-rådets föreskrifter, regionala planer, regionala och nationella utlysningar, handledningar och länk till Projektrummet, där projektägarna lämnar in både utbetalningarna om stöd och om utbetalning. En särskild sida på webbplatsen tillägnas kravet på synliggörande för ESF-projekt.

Sedan våren 2010 finns även en databas med korta sammanfattningar om beviljade projektansökningar. Avslutade projekt laddar upp sina slut- och utvärderingsrapporter i databasen, så de kan läsas av alla. Databasen uppdateras en gång per dygn, så att ny information om projekt eller nya projektansökningar uppdateras ständigt. Drygt 2 000 projekt fanns registrerade i databasen i slutet av 2013.

Under året har drygt 100 informationsmöten genomförts. För potentiella projektansökare har det varit regionalt kopplat till ansökningsomgångar under hösten. Beviljade projekt har fått information om beslut och ekonomi som ett led i att ge kunskaper i styrning, ledning och redovisning av projektet löpande under projektiden. Med hänsyn till tidpunkten i programperioden har dock merparten av informationsinsatserna haft fokus på kvalitet i projekten, exempelvis projektägarskap och transnationalitet.

Antalet pressklipp som nämnde Europeiska socialfonden under 2013 uppgick till 840, vilket är en minskning med cirka 18 procent jämfört med 2012. Men det innebär ändå att cirka 34 miljoner potentiella läsare har läst om Socialfonden. Det minskade antalet pressklipp kan förklaras med färre antal beviljade projekt.

Även 2013 hade vi en stor satsning i Almedalen. Vi var på plats under fyra dagar, bland annat med vår monter med temat Tid att skörda och vi genomförde 15 seminarier med inriktning på Socialfondens bidrag till tillväxten och välfärden. I genomsnitt besöktes seminarierna av 55 personer, sammanlagt 820 personer. Målgrupper för denna satsning är politiker och beslutsfattare, chefer i stat, kommun, landsting, region och företag samt opinionsbildare. Svenska ESF-rådet deltar varje år sedan 2009 tillsammans med temagrupperna och processtöden.⁸⁵ Dagarna samlade personer från socialfondsprojekt, temagruppernas styrgrupper, departement, forskare och författare.

Vår rikskonferens ”Sju år, tre EU-fonder och två temaår” hölls den 16 oktober i Stockholm. Under programperioden 2007-2013 har vi samlat ihop en stor mängd erfarenheter och kunskaper om lösningar, metoder och arbetssätt som har utvecklats i alla projekt runt om i Sverige. Det lyfte vi denna dag tillsammans med inbjudna politiker, beslutsfattare och tjänstemän, sammanlagt 135 deltagare som diskuterade Socialfonden och vad vi kan ta med i nästa programperiod. Tidigare år har årskonferensen fokuserat på jämställdhetsintegrering (2008), integration i arbetslivet (2009) och ungdomars situation (2010),

⁸⁵ Se <http://spl.nu/nyheter-spl/socialfonden-och-integrationsfonden-i-almedalen-2013>

Likabehandling samt europeiska temaåret om Aktivt åldrade och solidaritet mellan generationerna (2011), Arbetsplatslärande och omställning i arbetslivet (2012).

Frukostseminarierna, eller ”Debatt i Socialfonden” som de heter, har varit cirka 1,5 timme långa och börjat med frukost före klockan 08.00. Dessa har arrangerats av vårt processtöd SPeL. Här tar man upp olika resultat och nypublicerade rapporter från temagrupperna⁸⁶: Deltagarantalet har varierat mellan seminarierna och ligger i genomsnitt på ett 40-tal.

- 24 januari - Psykisk ohälsa - så skapar vi förståelse och möjligheter på jobbet
- 21 februari - Jakten på framgångsrik arbetslivsintegrering
- 21 mars - Konstruktiv normkritik- ger lika rättigheter och möjligheter resultat?
- 23 maj - Arbete för likabehandling - metoder och strategier som fungerar
- 25 april - Alla tillsammans när 30 kompetensutvecklare skolpersonal
- 13 juni - Entreprenörskap - effektiv metod eller populär samhällstrend?
- 5 september. Ämnet: Språk och jobb är nyckeln till integration för nya svenskar
- 3 oktober - Vädra ut i klassrummet! avhopp i skolan kan minskas med kompetensutveckling och bättre kvalitet.
- 7 november - Arbetsplatserna öppnar dörrarna för långtidsarbetslösa
- 5 december - Svenska kyrkan och facket - verkstad för tillgänglighet och arbetsmiljö!

Under SKL-dagarna 14-15 mars i Uppsala hade Svenska ESF-rådet tillsammans med processtöd och temagrupper en monterplats med utställningsbord. Vi genomförde även ett dialogcafé med frågorna: Vad är möjligt för en kommun att göra och vilka arbetssätt och metoder fungerar i kompetensutveckling och arbetet mot utanförskap? Deltagare från ett 30-tal kommuner fick möta fem projekt som delade med sig av erfarenheter. SKL-dagarna, med tjänstemän och beslutsfattare från kommuner och landsting, är en viktig målgrupp för Socialfonden och vi fick tillfälle till många samtal och att knyta kontakter.

Kvalitetsmässan 19-21 november 2013 i Göteborg var den sista stora spridningsaktiviteten för året. Kvalitetsmässan är Europas största konferens och fackmessa om verksamhets- och samhällsutveckling och är en stor arena för den offentliga sektorn i Sverige med sammanlagt 12 100 besökare. Årets tema var ”Sverige kan bli bättre” och Svenska ESF-rådet fanns på plats under alla tre dagarna. Förutom vår Skörda frukterna-monter, som gav tillfälle till många samtal och diskussioner, så arrangerade vi tre seminarier med bland annat teman varför unga hoppar av skolan och hur vi kan höja kvalitén i skolan.

Svenska ESF-rådet har samverkat med temagrupperna och processtödet för strategisk påverkan och lärande i arrangerandet av rikskonferensen, aktiviteterna i Almedalen, Kvalitetsmässan, SKL-dagarna och frukostseminarierna. Dessa aktiviteter har varit återkommande.

Under året har fondsamordningsarbetet med de övriga ESI-fonder fördjupats. Huvudfokus har varit att förbereda det kommunikationsarbetet inför den nya programperioden 2014-2020 med bland annat fondgemensamma kommunikationsaktiviteter och stöd till projektägare.

Indikatorer för kommunikationsinsatser

⁸⁶ Se www.spl.nu

De indikatorer som används för uppföljning av kommunikationsarbetet har redovisats i löpande text ovan, nämligen antal arrangemang, antal deltagare och antal pressklipp om Socialfonden.

Bilaga 1

Arbetsmarknadsdata 2013⁸⁷

Antalet personer i arbetskraften i åldern 15-74 år uppgick under 2013 till 5 116 000, en ökning med 56 000 jämfört med 2012. Det motsvarar ett arbetskraftstal på 71,5 procent för befolkningen, vilket är en ökning med 0,4 procentenheter. För kvinnorna var arbetskraftstalet 68,7 procent och motsvarande tal för männen var 74,2 procent.

Under 2013 ökade antalet sysselsatta med 48 000 till 4 705 000. Av dessa var 22 000 kvinnor, vilket innebär att det i genomsnitt var 2 237 000 kvinnor sysselsatta under 2013. Antalet sysselsatta män uppgick till 2 468 000, en ökning med 25 000. Det är fjärde året i rad som antalet sysselsatta ökar. Bland utrikes födda ökade antalet sysselsatta med 31 000 personer till 752 000. Även bland ungdomar ökade antalet sysselsatta med 13 000 till 507 000.

Antalet sysselsatta ökade främst inom tjänstesektorn medan en minskning av antalet sysselsatta skedde inom tillverkningsindustrin. Sysselsatta inom Finansiell verksamhet, företagstjänster ökade för tredje året i rad med 15 000 till 757 000. Inom Tillverkning och utvinning, energi och miljö var 575 000 personer sysselsatta, vilket är 13 000 färre jämfört med föregående år.

Sysselsättningsgraden, det vill säga andelen sysselsatta av befolkningen, uppgick till 65,7 procent under 2013. Sysselsättningsgraden var högre bland män än bland kvinnor, 68,2 procent respektive 63,3 procent.

Under 2013 var 4 206 000 anställda vilket är en ökning med 36 000 personer. Antalet fast anställda uppgick till 3 496 000. Antalet tidsbegränsat anställda ökade med 27 000 och uppgick i genomsnitt till 710 000 personer.

Antalet personer som arbetade heltid, det vill säga minst 35 timmar per vecka, uppgick till 3 612 000. Det är en ökning med 49 000 personer jämfört med år 2012.

Det totala antalet arbetade timmar per vecka uppgick till 143 miljoner timmar i genomsnitt under 2013, varav 1,7 miljoner utfördes av sysselsatta utomlands.

Antalet arbetslösa i åldern 15-74 år var i genomsnitt 411 000. Det är ingen statistiskt säkerställd förändring jämfört med 2012. Antalet arbetslösa män var 220 000 och motsvarande siffra för kvinnor var 191 000. Under 2013 var i genomsnitt 8,0 procent arbetslösa.

Personer i åldern 15-74 år som stod utanför arbetskraften, var i genomsnitt 2 041 000. Jämfört med 2012 ökade antalet pensionärer med 33 000 till 912 000 under 2013. Antalet heltidsstuderande som varken är arbetslösa eller sysselsatta, minskade med 27 000 till 533 000 och antal personer som uppgav sig vara sjuka minskade med 11 000 till 339 000 personer.

⁸⁷ Uppgifterna är i sin helhet hämtade från Statistiskt meddelande SCB AM 12 SM 1401 Arbetskraftsundersökningarna (AKU) 2013.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfondenDiarienummer
2014-00250**Bilaga 2 Socialfondens övervakningskommitté 2013. "Au" ingår i kommitténs arbetsutskott.**

Organisation	Ordinarie ledamot	Suppleant
Arbetsförmedlingen	Jan-Olof Dahlgren	Malin Blomgren, Au
Arbetsgivarverket	Robert Cloarec/Elisabet Sundén Ingeström	Anders Andersson/Yasmine Trolle
Coompanion	Marita Öberg Molin, Au	Susanne Johansson
DO	Marie Ek/Arja Lehto, Au	Arja Lehto, au/Olle Brynja
FAS	Lars Wärngård	Ulla Wallin
Företagarna	Ove Jansson, Au	Anna Hedberg
Försäkringskassan	Lena Rönnevig, Au/Frida Winnerstig, Au	Frida Winnerstig, Au
Handikappförbunden	Barbro Lindgren	Ingrid Burman, Au
Hela Sverige ska leva	Inez Abrahamzon/Jan Runfors, Au	Jan Runfors Au/Anna Hedberg
IFAU	Erik Mellander	Eva Mörk/Sara Martinson
Internationella programkontoret för utbildningsområdet/ Universitets- och högskolerådet (UHR)	Heléne Säll Matsson, Au/Kate Sevón	Marianne Feldt, Au/Hans Grönlund
LSU	Fredrik Engström	Catharina Ullström
LO	Filis Sigala, Au	Patrick Roselin
LRF	Björn Galant/Sofia Lindblad	Harrieth Andersson
Regeringskansliet	Peter Strömberg/Annelie Westman	Jasmina Hopstadius
Riksidrottsförbundet	Marie Denitton, Au	Patrik Oscarsson
SACO	Charlotta Krafft, Au/Åsa Ehinger Berling Au	Göran Boldt
Socialstyrelsen	Kristina Bohman Karlsson	Eldrid Röine/Almir Cehajik
SKL	Gunnar Anderzon, Au	Vivi Jacobson-Libietis
Svenskt Näringsliv	Farbod Rezania, Au	Lars Gellner
Tillväxtverket	Karin Hallerby	Lars Nyberg
Ungdomsstyrelsen	Maria Nyman	Vegard Hölaas
Unionen	Ulrika Hektor	Jaan Kolk
VINNOVA	Annika Zika-Viktorsson, Au	Magnus Lagerholm
Växjö universitet	Jonas Månsson	Maria Nilsson